

Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

ὑπὸ ΑΘΩ Γ. ΤΣΟΥΤΣΟΥ

Παρέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας
Ὑψηγῆτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ι. Ἡ φύσις τῆς ἐννοίας τῆς εἰς τὰ Κράτη ἐπιφυλασσομένης ἀρμοδιότητος.

1. Τὸ πρόβλημα τῆς διακρίσεως τῶν ἀρμοδιοτήτων μεταξὺ τῶν νομικῶν τάξεων.—Ἡ διαπίστωσις τῆς ὑπάρξεως διεθνοῦς νομικῆς τάξεως, ὑπερκείμενης τῆς κρατικῆς τοιαύτης, δέον νὰ συμπληρωθῇ διὰ τῆς ἐξακριβώσεως τῆς σχέσεως μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ τρόπου κατανομῆς τῶν ὑπὸ ρύθμισιν θεμάτων μεταξὺ τῆς κρατικῆς καὶ τῆς διεθνοῦς νομικῆς τάξεως. Δέον νὰ καθορισθῶσι τὰ θέματα ἅτινα θὰ παραμείνωσιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, καὶ τὰ θέματα ἅτινα θ' ἀπορροφηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου. Νὰ προσδιορισθῇ ἡ λεγομένη « Ἐθνικὴ ἀρμοδιότης τῶν Κρατῶν » κατὰ τὴν συνήθη ὀρολογίαν ¹.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο τῆς διακρίσεως τῶν θεμάτων, ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς ἐκάστην νομικὴν τάξιν, δὲν τίθεται μόνον μεταξὺ Κράτους καὶ διεθνοῦς νομικῆς τάξεως, ἀλλὰ γενικῶς, ὅσάκις πρόκειται περὶ δύο νομικῶν τάξεων, ὧν ἡ μία ὑπέρκειται τῆς ἄλλης. Κατωτέρα τις νομικὴ τάξις, ἐφ' ὅσον ὑπάρχη, κέκτηται ἐπὶ θεμάτων τινῶν ἀρμοδιότητα ἐπιφυλαχθεῖσαν αὐτῇ, καὶ μὴ ὑποκειμένην εἰς ἐπέμβασιν τῆς ἀνωτέρας ἱεραρχικῶς νομικῆς τάξεως. Οὕτω λ.χ. ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀποτελεῖ ἰδίαν νομικὴν τάξιν, ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς κέκτηται ὠρισμένης ἐξουσίας (ἀρμοδιότητος) πρὸς διοίκησιν τοῦ οἴκου του. Ζωηρὸν παράδειγμα ἐν τούτῳ ἀποτελεῖ ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ ἀπολυταρχικοῦ καθεστῶτος ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἐξουσία τοῦ πατρός, δυναμένου μάλιστα καὶ νὰ φυλακίσῃ τὸν υἱὸν του εἰς τὴν Βαστίλλην, ἐνῶ ὁ Βασιλεὺς, ἐκπρόσωπος τῆς κρατικῆς νομικῆς τάξεως, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντεῖπῃ, ἀλλ' ἐχορήγει ἀνεῦ ἑτέρου la lettre de cachet.

1. Δεδομένου ὅτι τὸ Κράτος δὲν εἶναι εἰμὴ νομικὴ τάξις καὶ ὅτι ἡ ἀρμοδιότης, ὡς ἐξουσία δράσεως, δὲν δύναται ν' ἀνήκῃ παρὰ μόνον εἰς ἄτομα, οὐσιαστικῶς πρόκειται περὶ τῆς εἰς ἄτομα παρεχομένης ἀρμοδιότητος ὑπὸ τῆς κρατικῆς νομικῆς τάξεως. Αὕτη εἶναι ἡ ἐκτὸς πλασμάτων ἀντικειμενικὴ θεώρησις τῆς « ἀρμοδιότητος τοῦ Κράτους ».

Εἰς τὸ σύγχρονον Κράτος ὑπάρχουν θέματα ἀναγόμενα εἰς τὰ ἔργα τῆς δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς νομικῆς τάξεως, ἢ τῆς νομαρχιακῆς, ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει νομαρχιακὴ αὐτοδιοίκησις, ἅτινα οὕτως ἐκφεύγουσι τῆς δράσεως τοῦ Κράτους. Γεννᾶται ὅθεν τὸ ζήτημα, ποῖα εἶναι ἡ ἀρμοδιότης τῶν ὀργάνων τῶν αὐτοδιοικουμένων τούτων ὀργανισμῶν ἔναντι τῆς ἀρμοδιότητος τῶν κρατικῶν ὀργάνων².

Πέραν τῆς κρατικῆς νομικῆς τάξεως δὲν ὑπάρχει μόνον μία διεθνὴς νομικὴ τάξις, ἀλλὰ πλείονες τοιαῦται, εἰδικαί, μερικαί ἢ τοπικαί. Τοιαῦται διεθνεῖς νομικαὶ τάξεις ἐμφανίζονται, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται κανόνες δικαίου, συμβατικοὶ ἢ ἐθιμικοί, εἰδικοὶ δι' ὠρισμένην ὁμάδα κρατῶν. Καὶ ἐνταῦθα ἐμφανίζεται τὸ ζήτημα καθορισμοῦ τῶν ἀρμοδιοτήτων.

Ἐντονώτερον τὸ ζήτημα τῆς κατανομῆς τῶν θεμάτων καὶ ἀρμοδιοτήτων παρουσιάζεται εἰς πᾶν ὁμοσπονδιακὸν σύστημα. Βασικὸν ζήτημα πάσης Ὅμοσπονδίας Κρατῶν εἶναι ποῖαι ἀρμοδιότητες ἀνήκουσιν εἰς τὰ ὄργανα τῆς Ὅμοσπονδίας καὶ ποῖαι μένουσιν εἰς τὰ ὄργανα τῶν Κρατῶν-μελῶν. Τὸ αὐτὸ ζήτημα τίθεται διὰ τὸ Ὅμοσπονδιακὸν Κράτος, ὅπου σοβαραὶ ἀρμοδιότητες ἀπορροφῶνται ὑπὸ τοῦ Ὅμοσπονδιακοῦ Κράτους, εἰς δὲ τὰ Κράτη-μέλη ἀφίενται ἀρμοδιότητες ἐσωτερικῆς μόνον φύσεως. Ἡ δημιουργία νέων ὑπεκρατικῶν θεσμῶν θέτει αὐτομάτως τὸ ζήτημα τοῦτο : παρουσιάζεται ἐν τῇ προσπαθείᾳ δημιουργίας ἐνιαίας Εὐρώπης, ὅπως παρουσιάσθῃ εἰς τὴν ΚΤΕ ἢ τὸν ΟΗΕ. Τὸ ζήτημα ὅθεν τῆς κατανομῆς τῶν ἀρμοδιοτήτων, τοῦ ποῖα δηλ. θέματα μένουσιν εἰς τὴν κατωτέραν νομικὴν τάξιν καὶ ποῖα ἀνατίθενται εἰς τὴν ὑπερκειμένην, εἶναι ἀπολύτως γενικόν. Ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον ἡ λεγομένη αὐτονομία τῆς βουλήσεως³ εἶναι περίπτωσις ἀρμοδιότητος καθιερωθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου δι' αὐτὰ τὰ ἄτομα, δυνάμενα νὰ δημιουργήσωσι περιορισμένας νομικὰς τάξεις ὑποκειμένας εἰς τὰς ὑπερτέρας τοιαύτας⁴.

2. Ἡ ἀρμοδιότης τῶν Κρατῶν ἔναντι τῆς διεθνοῦς νομικῆς τάξεως.— Τοῦ καθολικοῦ τούτου κανόνος τῆς διακρίσεως τῶν ἀρμοδιοτήτων ἐκφανσις εἶναι ἡ ἐν τῷ Διεθνεῖ Δικαίῳ ἀποκαλουμένη « ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης » ἢ « ἐπιφυλασσομένη ἐξουσία » ἢ « ἐθνικὴ ἀρμοδιότης » τῶν Κρατῶν. Πρόκειται περὶ τῶν ἐξουσιῶν τῶν ὀργάνων τῶν Κρατῶν, αἵτινες διέπονται ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου⁵.

2. Α. Tsoutsos, *Considérations sur la Centralisation et Décentralisation*, *Revue Internationale des Sciences Administratives*, 1950, No 2, σελ. 273 ἐπ.

3. Ἡ καθολικότης τοῦ ἐξεταζομένου φαινομένου δηλοῦται ἐν REGELSBERGER, *Γεν. Αρχαί*, Μετάφρασις Γ. Μαριδάκη, παρ. 24, σελ. 135-136, ἐνθα χαρακτηρίζεται ὡς αὐτονομία καὶ ἡ « νομοθετικὴ ἐξουσία κρατῶν, τὰ ὅποια, ὡς μέλη μείζονος πολιτειακοῦ συνδέσμου, ὑπόκεινται συνάμα καὶ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν τοῦ ὑπερτέρου τούτου συνδέσμου », λ.χ. τοῦ Ὅμοσπονδιακοῦ Κράτους. Βλ. καὶ αὐτόθι παραπομπὰς ἐν σελ. 136, σημ. 1.

4. Πρβλ. Α. ΤΣΟΥΤΣΟΥ, *Ἡ διοικητικὴ ἐποπτεία*, 1955, σελ. 64 ἐπ.

5. Περὶ τῆς θεωρητικῆς θεμελιώσεως τῆς ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος. Ἰδε : Α. ΤΣΟΥΤΣΟΥ,

Ἐπομένως ἡ ἔννοια τῆς εἰς τὰ Κράτη ἐπιφυλασσομένης ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ἀνακύπτει αὐτομάτως ἐκ τῆς δημιουργίας διεθνoῦς ἐννόμου τάξεως καὶ προσδιορίζει τὴν ἔκτασιν τῆς ἀρμοδιότητος τῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ὑπαρξίς τῶν ὀργανισμῶν τούτων ἐξαρτᾶται κατ' ἀρχὴν ἐκ τῆς συμφωνίας τῶν Κρατῶν, καὶ ἡ ἀρμοδιότης τούτων δύναται νὰ ἐκτείνεται ἢ νὰ περιορίζηται διὰ τοιαύτης συμφωνίας. Οὕτω διατηρεῖται ἡ ἀρμοδιότης τῶν Κρατῶν, « ὡς συνέπεια ἡ ἐμφάνισις τῆς κυριαρχίας των » ⁶, εἰς τὸ νὰ διαχειρίζωνται τὰς ἐσωτερικάς των ὑποθέσεις ἄνευ ἐξωθεν ἐπεμβάσεως. Ἡ φροντίς ὅπως ἐξασφαλισθῇ τοῦτο εἰς τὰ Κράτη παρουσιάσθη κατὰ τὴν κατάρτισιν τόσο τοῦ συμφώνου τῆς ΚΤΕ, ὅσον καὶ τοῦ Χάρτου τοῦ Ο.Η.Ε., ὥστε νὰ κατασιγασθῇ ὁ φόβος ὅτι ἡ Ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία θὰ ἐθυσιάζετο εἰς τινα « ὑπερκυριαρχίαν » ⁷, φόβος ὅστις ἐξεδηλώθη πάντοτε ἐντόνως. Ρητῶς ὁ Χάρτης τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν θέτει ὡς πρώτην ἐκ τῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται, τὴν « κυρίαρχον ἰσοτιμίαν πάντων τῶν Μελῶν » τοῦ Ὁργανισμοῦ (ἄρθρ. 2) ⁸.

Τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνoῦς Δικαιοσύνης ἡσχολήθη εἰδικῶς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἰς τὴν περίφημον γνωμοδότησιν ὑπ' ἀριθ. 4/1923 ἐπὶ τῶν διαταγμάτων ἰθαγενείας ἐν Τύνιδι καὶ Μαρόκῳ ⁹. Οὕτως ἐδέχθη, ὅτι ὠρισμένα θέματα, καίτοι δυνάμενα νὰ θίξωσι συμφέροντα πλειόνων Κρατῶν, δὲν ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, ὥστε ἕκαστον Κράτος εἶναι κύριον τῶν ἀποφάσεών του. Τὸ ζήτημα τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν θεμάτων τούτων εἶναι σχετικόν, ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν διεθνῶν σχέσεων.

Ἐπίσης τὸ Ἰνστιτοῦτον τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ τῆς 30-4-1954, ληφθείσης εἰς Aix-en-Provence, ὥρισε τὴν ἐπιφυλασσομένην εἰς τὰ Κράτη περιοχὴν, ὡς τὴν σφαῖραν κρατικῶν δραστηριοτήτων, ἐνθα ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Κράτους δὲν εἶναι δεσμευμένη ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου. Ἐδέχθη δὲ ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς περιοχῆς ταύτης ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου καὶ ποικίλλει ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως αὐτοῦ ¹⁰.

⁶ Ἡ ἐθνικὴ ἀρμοδιότης τῶν Κρατῶν, περιοδικὸν « Ἡ Κοινὴ Γνώμη », Ἰανουάριος 1959, σελ. 13-14.

⁶ L. PREUSS, *Art. 2, Par. 7 of the Charter*, Rec. des Cours de l'Académie de La Haye, 1949, σελ. 10.

⁷ J. RAW, *Commentaire du Pacte de la S.D.N.*, 1930, σελ. 56-57. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀντιδράσεων κατὰ τῆς δημιουργίας εἰδους τινὸς « ὑπερ-κράτους », ὁ Χάρτης δὲν ἐξεφράσθη ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως νομικῆς προσωπικότητος τοῦ Ὁργανισμοῦ. Ἐν τούτοις ἡ νομικὴ προσωπικότης ἀνεγνωρίσθη εἰς τὸν Ο.Η.Ε. ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Δικαστηρίου διὰ τῆς γνωμοδοτήσεώς του τῆς 7 Ἀπριλίου 1949, ἐπὶ τοῦ θέματος ἂν δύναται ὁ Ὁργανισμὸς νὰ ἀπαιτήσῃ ἀποκατάστασιν ζημιῶν ὀργάνων του, παθόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ, προκύψαντος ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ κόμητος Bernadotte.

⁸ Ἡ ἀρχὴ αὕτη δηλοῦται ἐν τῇ Διακηρύξει τῆς Μόσχας τοῦ 1943 καὶ εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Dumbarton-Oaks.

⁹ Publications of the Court, Series B, No. 4 (7 Φεβρουαρίου 1923). Πρβλ. καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως Μαυρομάτη, τῆς 30 Αὐγούστου 1924, Series A, n° 2.

¹⁰ Annuaire de l'Institut de Droit International, 45 (1954), II, σελ. 292. A.

II. Προέλευσις τῆς ἐννοίας τῆς ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος.

1. Συμβατικαὶ ἐπιφυλάξεις ἐπὶ τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τῶν Κρατῶν.— Ἡ ἐννοια τῆς ἀποκλειστικῆς ἢ ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν εἶναι σχετικῶς πρόσφατος. Ἄγνωστος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε., ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ἐν τῷ Συμφώνῳ καὶ προεκάλεσεν ἔκτοτε πολλές συζητήσεις. Εἰσῆχθη ὑπὸ τῆς διπλωματίας, ἐθεωρήθη δὲ παρὰ πολλῶν νομικῶν ὡς ἀμφιβόλου ἀξίας, μάλιστα καὶ ὡς ἐπιβλαβῆς διὰ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον, ὡς ἐπαναφέρουσα ὑπὸ ἄλλην μορφήν τὴν παλαιὰν ἐννοίαν τῆς Κυριαρχίας τῶν Κρατῶν ¹¹.

Ἡ πρακτικὴ, ἡ ἐξαιρουῖσα ρητῶς θέματα τῆς κρατικῆς ἀρμοδιότητος ἀπὸ τῆς ἀρμοδιότητος διεθνῶν ὀργάνων ἔχει τὴν καταγωγὴν τῆς εἰς τὴν διατύπωσιν ἐπιφυλάξεων, τὴν περιλαμβανομένην ἐν ταῖς συνθήκαις ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ¹². Οὕτω τὰ θέματα, ἅτινα διὰ τῆς ἐννοίας τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τίθενται ἐκτὸς πάσης ἐπιδράσεως τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, δύνανται νὰ παραλληλισθῶσι πρὸς τὰ ἄλλοτε ἀποκαλούμενα « ζωτικὰ συμφέροντα » τῶν Κρατῶν, ἅτινα περιελάμβανον τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν τιμὴν, τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἐδαφικὴν ἀκεραιότητα τούτων. Τὰ θέματα ταῦτα ἐξηροῦντο ἐν ταῖς συνθήκαις ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, διὰ στερεοτύπων ἐπιφυλάξεων ¹³. Ἀπετέλουν οὕτω περιοχὴν ἀρμοδιότητος, τὴν

VERDROSS, *Die ausschliessliche Zuständigkeit der Staaten nach der Satzung der Vereinten Nationen*, Scritti di diritto internazionale in onore de Tomaso Perassi, II, 1957, σελ. 381 ἐπ. Ἐπίσης αὐτόθι: JAN VERZIJL, *Le domaine réservé de la compétence nationale exclusive*, σελ. 391 ἐπ.

11. Οὕτω κατὰ τὸν J. L. BRIERLY, *Matters of domestic jurisdiction*, ἐν B.Y.B.I.L. VI, 1925, σελ. 8, ἡ νέα αὕτη ἐννοια θεωρεῖται ἱκανὴ νὰ φέρῃ μέγα πρόσκομμα εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Δ.Δ., ὡς ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἰσότης τῶν Κρατῶν εἰς τὸ παρελθόν.

12. Χαρακτηριστικὴ τυγχάνει ἡ συντηρητικὴ ἐν προκειμένῳ στάσις τῆς Γερουσίας τῶν Η.Π.Α., ἥτις ἀπῆρτει ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς διαιτητικῆς ἀρμοδιότητος τῶν θεμάτων ἐσωτερικῆς καὶ κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Ἡ στάσις αὕτη τῆς Γερουσίας ἐξεδηλώθη καὶ ὡς πρὸς τὸ Σύμφωνον τῆς Κ.Τ.Ε., ὡς περαιτέρω ἐκτίθεται. Πρβλ. GOODRICH, *The U.N. and Domestic jurisdiction*, International Organization, t. III, No 1, 1949, σελ. 15.

13. WILSON, *Reservation Clauses in Treaties of Obligatory Arbitration*, Amer. Journal Internat. Law, τόμ. 23, 1929, σελ. 68-93.— HELEN CORY, *Compulsory arbitration*, New York, 1932.— ROUSSEAU, *Droit Internat. Public*, σελ. 495, No. 648. Μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον αἱ κατὰ παράδοσιν ἐπιφυλάξεις ἤρχισαν διατυπώμεναι πλέον ὡς ἀφορῶσαι τὰ θέματα τῆς « domestic jurisdiction » τῶν Κρατῶν. Πρβλ. L. PREUSS, *Article 2, par. 7 of the Charter of the U.N. and matters of domestic jurisdiction*, ἐν Rec. des Cours, 1949, I, τόμ. 74, σελ. 13.— HANS WEHBERG, *Der nationale Zuständigkeitsbereich der Staaten*, Archiv des Völkerrechts, 1950, σελ. 265-266. Ἰδὲ ἀπαρίθμησην τοιούτων μεταπολεμικῶν συνθηκῶν ἐν FINCHAM, *Domestic Jurisdiction*, Leiden, 1948, σελ. 9-10. Ἡ Ἑλλάς ἔκαμε χρῆσιν τῆς ἐπιφυλάξεως ταύτης κατὰ τὴν προσχώρησιν αὐτῆς εἰς τὴν Γενικὴν Πράξιν τὴν 14 Σεπτ. 1931, τὸ Σύμφωνον μὴ ἐπιθέσεως καὶ διαιτησίας μετὰ τῆς Ρουμανίας τῆς 22 Μαρτ. 1928 καὶ τὸ σύμφωνον φιλίας συμβιβασμοῦ καὶ διαιτησίας μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας τῆς 27-3-1929.

ὅποιαν οἱ κυβερνῶντες ἤθελον νὰ διαφυλάξουν ἀπὸ παντὸς διεθνoῦς ἐλέγχου, διατηροῦντες ἐν αὐτῇ ἐλευθερίαν ἐνεργείας ἄνευ ὑπερκρατικῶν δεσμεύσεων. Ἡ ἀντίληψις αὕτη ἀπέρρεεν ἐκ τῆς ἰδέας τῆς κυριαρχίας, ἥτις ἔτεινεν εἰς περιορισμὸν τοῦ Δ.Δ. ἐπὶ θεμάτων σχετικῶς μικρᾶς σημασίας, ἀφαιροῦσα οὕτως ἀπὸ τῆς ρυθμίσεως τούτου τὰς μεγαλυτέρας συγκρούσεις συμφερόντων, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὰ Κράτη ἐπεθύμουν νὰ διατηροῦν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίζουν, ἔστω καὶ διὰ προσφυγῆς εἰς τὸ ἔσχατον μέσον : τὴν βίαν. Οὕτως, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τούτων, ἀφ' ἐνὸς τίθεται κατὰ μέρος ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δικαίου, ἀφ' ἐτέρου ἕκαστον Κράτος κρίνει μονομερῶς καὶ εἰς τελευταῖον βαθμὸν, ἐὰν διαφορὰ τις εἶναι δεκτικὴ διαιτητικῆς λύσεως.

Οἱ ὅροι « ζωτικὰ συμφέροντα », « ἀνεξαρτησία » καὶ « τιμὴ », λόγῳ τῆς ἀοριστίας καὶ τῆς ἐλαστικότητός των, παρεῖχον ἔδαφος πρὸς ποικίλην ἐρμηνείαν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον εἶχε λόγους νὰ φοβῇται δυσμενῆ ἀπόφασιν τοῦ διεθνoῦς ὀργάνου.

Ὅμοίως καὶ διὰ τῆς προστασίας τῆς ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος ἐπιτυγχάνεται ἡ διατήρησις ἐλευθερίας τινὸς εἰς τὰ Κράτη, οὕτω δὲ διὰ τῆς ἐννοίας ταύτης ἐπεδιώχθη, ὅπως ὑπὸ νομικὸν ἔνδυμα ἐξασφαλισθῶσι πολιτικῆς φύσεως σκοποί.

2. Ἐμφάνισις τῆς ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος ἐν τῷ Συμφώνῳ τῆς Κ.Τ.Ε.— Κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. πολιτικοὶ παράγοντες συνετέλεσαν, ὥστε νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα τῆς κατασφαλίσεως τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν ¹⁴.

Τὸ σχέδιον περὶ Κ.Τ.Ε. προεκάλει φόβους εἰς τὰς Η.Π.Α., ἰδίως εἰς τὴν Γερουσίαν, διότι ἐθεωρεῖτο ἀντίθετον εἰς τὴν πολιτικὴν θεωρίαν τούτων τῆς μὴ ἀναμίξεως εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς ὑποθέσεις, καταγομένην ἀπὸ τοῦ Washington, διατυπωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Monroe καὶ διατηρηθεῖσαν μέχρι τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Ὁ Πρόεδρος Woodrow Wilson ἐπρωταγωνίστει ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου τοῦ περὶ Κ.Τ.Ε., ἀλλὰ μετὰ ταξίδιον, τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποίησε κατὰ Μάρτιον 1919 εἰς Ἀμερικὴν, ἐνθα συνήνητησε τὴν γενικὴν ἀντίδρασιν, ἐκόμισε τὰς λεγομένας « μεγάλας τροποποιήσεις » τοῦ Συμφώνου. Τὰς τροποποιήσεις ταύτας ἡ Γερουσία ἔκρινεν ἀπαραίτητους πρὸς ἀποδοχὴν τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. ¹⁵. Μεταξὺ τῶν μεγάλων αὐτῶν τροποποιήσεων ὑπῆρχε καὶ ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα ¹⁶. Διὰ τὴν λύσιν τῶν διεθνῶν διαφορῶν τὸ σύμφωνον τῆς Κ.Τ.Ε. προέβλεπε δύο βασικὰς ὁδοὺς (ἀρ. 12).

14. G. SCELLE, *Le Pacte de S.D.N. et sa liaison avec les traités de paix*, Sirey 1919. Τοῦ αὐτοῦ, *Critique du soi-disant domaine de Compétence Exclusive*, ἐν *Revue de Droit Internat. et de législation comparée*, σελ. 181α 386 ἐπ. LE FUR, ἐν *Annuaire de l'Institut Dr. Int. Session de Cambridge*, 1931, τ. 36, σελ. 213.

15. Παρὰ τὴν εἰσαγωγὴν ὅμως τῶν τροποποιήσεων τούτων, δὲν ἐκύρωσεν οὔτε τὴν συνθήκην, οὔτε τὸ σύμφωνον, καὶ οὕτως αἱ Η.Π.Α. δὲν ἀπετέλεσαν μέλος τῆς Κ.Τ.Ε.

16. DAVID H. MILLER, *The Drafting of the Covenant*, I, σελ. 277.

Πρῶτον τὴν δικαστικὴν, διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς διαιτητὰς ἢ δικαστήριον, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀρ. 13, καὶ δεύτερον τὴν διπλωματικὴν ἢ μεσολάβησιν, διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Κ.Τ.Ε., ἐὰν ἡ διαφορὰ δὲν ὑπεβλήθῃ εἰς δικαστικὸν διακανονισμόν. Τὸ Συμβούλιον ἐδημοσίευσεν ἔκθεσιν καὶ διετύπωνε συστάσεις, αἵτινες δὲν εἶχον μὲν νομικῶς ὑποχρεωτικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἠδύναντο νὰ ἔχωσι τοιαύτην ἐν τῇ πράξει.

Κατὰ ταῦτα εἰς τὴν νέαν νομικὴν τάξιν, τὴν δημιουργηθεῖσαν ὑπεράνω τῶν Κρατῶν, τὰ ὄργανα ταύτης, καὶ δὴ τὸ Συμβούλιον τῆς Κ.Τ.Ε., ἠδύναντο νὰ ἐπέμβουν εἰς τὰς διαφοράς, αἱ δὲ Κυβερνήσεις εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθοῦν τὰς « συστάσεις » των. Οὕτως ἡνοίγετο ἡ δυνατότης ἐπεμβάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε. εἰς διάφορα ζητήματα, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἐρρύθμιζον αἱ Κυβερνήσεις κατὰ μόνην τὴν θέλησίν των¹⁷. Ἐπεδιώχθη ὅθεν ὅπως διασφαλισθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν θεμάτων, ἅτινα ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὀργάνων του, ἔναντι τῆς νέας νομικῆς τάξεως, ἥτις ἐδημιουργεῖτο διὰ τῆς Κ.Τ.Ε., καὶ ἐτάσσετο ὑπεράνω τῆς νομικῆς τάξεως τοῦ Κράτους. Τὴν ἀποψιν ταύτην διετύπωσαν αἱ Η.Π.Α., συνεμερίζοντο ὅμως καὶ ἄλλαι κυβερνήσεις¹⁸, ὥστε περιελήφθη εἰς τὸ Σύμφωνον διάταξις, ἡ παρ. 8 τοῦ ἀρ. 15, ἀποκλείουσα τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Συμβουλίου εἰς διαφοράς, αἵτινες ἀφορῶσιν εἰς θέματα, τὰ ὅποια τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀφήνει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῶν Κρατῶν.

3. Χαρακτηριστικὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε.—Τὸ ἀρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. ὀρίζει τὰ ἐξῆς : « Ἐὰν ἐν ἐκ τῶν Μελῶν ἰσχυρίζεται τὸ δὲ Συμβούλιον ἀναγνωρίζῃ, ὅτι ἡ διαφορὰ ἀνάγεται εἰς ζήτημα, ὅπερ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀφήνει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐν λόγῳ Μέλους, τὸ Συμβούλιον θὰ βεβαιώσῃ τοῦτο ἐν ἐκθέσει, ἀλλὰ χωρὶς νὰ συστήσῃ οὐδεμίαν λύσιν ».

17. Ἰδιαιτέρως τοῦτο ἀνησύχει τὰς Η.Π.Α. δι' ὠρισμένα ζητήματα τὰ ὅποια ἐθεώρουν σημαντικὰ διὰ τὰ συμφέροντά των καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤθελον νὰ διατηρήσουν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν λήψεως ἀποφάσεων καὶ νὰ ἀποκλείσουν πᾶσαν ἀξίωσιν ἄλλων Κρατῶν. Τὰ θέματα ταῦτα ἦσαν κυρίως οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἀφορῶντα τὴν μετανάστευσιν, τὴν ἰθαγένειαν, τοὺς τελωνειακοὺς δασμούς, κτλ. Βλ. L. KOPELMANAS, *L'Organisation des N.U.*, Première partie, I, Paris. Sirey, 1947, σελ. 207.—D. H. MILLER, *The Drafting of the Covenant*, I, σελ. 276, 293, 298.

18. Ὁ PREUSS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 14, τονίζει ὅτι ἡ προστασία τῶν domestic matters ἀπὸ ἐπεμβάσεως τῆς Κ.Τ.Ε. δὲν προῆλθε μόνον ἀπὸ τὰς Η.Π.Α., ἀλλ' ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς πολιτικὰς ἀπαιτήσεις, τὰς ἐγκειμένους εἰς τὸν βαθμὸν ἐξελίξεως, τὸν ὅποιον εἶχε φθάσει ἡ διεθνὴς ὀργάνωσις. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ προσθήκη τῆς διατάξεως περὶ ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος εὔρε στήριγμα εἰς τὴν κατὰ παράδοσιν θεωρίαν τῆς κυριαρχίας, ἥτις ἐκυριάρχει εἰς τὴν πολιτικὴν σκέψιν τὸ 1919. Οὕτω, κατὰ τὴν διάρκειαν συνεδριάσεως τῆς Διασκεψέως τῆς Εἰρήνης ὁ Ἑλ. Βενιζέλος εἶπεν, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. εἶναι νὰ ἀπορύγῃ τοῦτο πᾶσιν καταπάτησιν τῆς κυριαρχίας. D. MILLER, *The Drafting of the Covenant*, II, σελ. 595. Προτάσεις σχετικὰς ἄλλων κυβερνήσεων ἴδε ἐν FICHMAN, *Domestic jurisdiction*, σελ. 15 ἐπ. καὶ γενικῶς : F. WILSON, *The Origins of the League Covenant: Documentary History of its Drafting*, London, 1928.

Ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα :

α/ Ἡ πρώτη διαπίστωσις ἐκ τοῦ κειμένου τούτου εἶναι ὅτι δι' αὐτοῦ καθιεροῦται ἐνστασις ἀρμοδιότητος, ἐγειρομένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὅπερ μετέχει διαφορᾶς ἀγομένης πρὸ τοῦ Συμβουλίου. Ἐὰν τὸ Συμβούλιον ἀναγνωρίζῃ τὸ βάσιμον τῆς ἐνστάσεως ταύτης, ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ τοῦτο εἰς μίαν ἐκθεσιν, χωρὶς νὰ συστήσῃ οὐδεμίαν λύσιν τῆς διαφορᾶς. Οὕτω τὸ Συμβούλιον δὲν ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο αὐτεπαγγέλτως, ἀλλὰ δέον ὅπως τοῦτο τεθῇ ὑπὸ τινος τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. Ἴνα ἡ ἐνστασις αὕτη ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Πρὸς τοῦτο ἡ ἐπὶ ταύτης ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου, ἔχουσα τὴν μορφήν ἐκθέσεως, δέον ὅπως συγκεντρώσῃ τὴν παμψηφίαν. Ἐὰν ἡ παμψηφία δὲν δεχθῇ τὴν ἐνστασιν, αὕτη θεωρεῖται ἀπορριφθεῖσα, καὶ τὸ Συμβούλιον προχωρεῖ εἰς τὴν ἐρευναν τῆς οὐσίας καὶ διατύπωσιν συστάσεων, ὡς ἀρμόδιον ¹⁹.

β/ Ἡ διάταξις τοῦ ἀρ. 15 παρ. 8, ἥτις δυνάμει τῆς παρ. 10 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς Συνελεύσεως, περιορίζετο εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀσκησιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Συνελεύσεως τῶν ἔργων συστάσεως λύσεως τῆς διαφορᾶς βάσει τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ Συμφώνου. Δὲν ἀφεώρα τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ὀργάνων τούτων δυνάμει ἐτέρων ἀρθρων τοῦ Συμφώνου, καθ' ὅσον ἀπεφεύχθη ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης ἐν πάσῃ ἀρμοδιότητι τῶν ὀργάνων τῆς Κ.Τ.Ε., ἥτις εἶχε προταθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν τῶν Η.Π.Α. ²⁰.

Τὸ Συμβούλιον παρέμενεν ἐλεύθερον, ὅπως ἐνεργήσῃ, εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν προέβαινεν εἰς διατύπωσιν λύσεως τῆς διαφορᾶς, ἀλλ' ἐπελαμβάνετο πρὸς συνδιαλλαγὴν τῶν διισταμένων, εἴτε δυνάμει ἀρμοδιότητος καθιερούμενης εἰς εἰδικὰς συνθήκας, εἴτε βάσει τῶν τριῶν πρώτων παραγράφων τοῦ ἀρθρ. 15 τοῦ Συμφώνου. Οὕτω τὸ Συμβούλιον ἠδύνατο πάντοτε νὰ διατάξῃ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἐκθέσεων τῶν γεγονότων καὶ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἅτινα θὰ τῷ ἀνεκοίνουν τὰ Μέλη κατ' ἀρθρ. 15 παρ. 2, ἢ νὰ καταβάλλῃ προσπάθειαν διακανονισμοῦ τῆς διαφορᾶς κατ' ἀρθρ. 15 παρ. 3.

Ὡσαύτως ἡ Συνέλευσις, δυνάμει τῶν παρ. 9 καὶ 10 τοῦ ἀρθροῦ 15, ὀφείλουσα ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς κανόνας τοῦ ἀρθροῦ τούτου, ἠδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ ζητημάτων ἐσωτερικοῦ δικαίου προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ συνδιαλλαγὴν, ὡς καὶ ὅτε ἐνήργει πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν συνθηκῶν βάσει τοῦ ἀρθρ. 19.

Τέλος ἡ ἐνστασις τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος δὲν ἀφεώρα τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ Συμφώνου, κατὰ τὸ ὅποιον ἐθεμελιοῦτο ἡ ἐπέμβασις τοῦ Συμβουλίου εἰς περίπτωσιν ἀπειλῆς τῆς εἰρήνης ²¹.

19. Πρβλ. KOPPELMANAS, ἐνθ' ἄνωγ., σελ. 207-208.

20. Ἴδε τὴν 4ην τῶν Lodge reservations, GOODRICH, *The U.N. and domestic jurisdiction*, ἐν *International Organization*, τόμ. III, No. I, 1949, σελ. 15. Οὕτως ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 15 παρ. 8 δὲν ἐπέτυχε νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀντίθεσιν τῆς Γερουσίας τῶν Η.Π.Α.

21. Ἐπὶ τῆς δράσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Συνελεύσεως δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 11

γ/ Σημαντική τυγχάνει ἡ ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ρητὴ μνεία καὶ ἀναφορὰ εἰς τὸ Διεθνὲς Δίκαιον. Δὲν ἠθελήθη ὅπως ἡ Κ.Τ.Ε., νέα δημιουργουμένη νομικὴ τάξις, ἐλάσσωσιν τῆς παγκοσμίου τοιαύτης, χωρήσῃ πέραν ἀφ' ὅ,τι καθώριζε τὸ κλασσικὸν καὶ ἐθιμικὸν Διεθνὲς Δίκαιον. Δὲν ἐδόθη ἐπομένως εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. εὐρυτέρα ἀρμοδιότης, εἰς βάρος τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν, ἐκείνης τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ παγκόσμιος διεθνὴς νομικὴ τάξις. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ὡς κριτήριον διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν θεμάτων ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος ἀπετέλεσε καινοτομίαν καὶ πρόοδον, ὡς ἀποκλείουσα τὴν πολιτικὴν κρίσιν τοῦ ἐνδιαφερομένου Μέρους, ἐξαρτωμένην ἀπὸ τὰ συμφέροντα, τὴν ἀνάγκην ἢ τὴν καλὴν θέλησιν αὐτοῦ.

δ/ Ἀπὸ ἀπόψεως νομικῆς τεχνικῆς τὸ κείμενον τοῦτο ἐμφανίζεται λίαν ἐπιτυχές.

Καθιεροῖ μὲν τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῶν Κρατῶν κατὰ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον, ἀποκρούει ὅμως τὴν ιδέαν τῆς κυριαρχίας, ὡς πηγῆς τῆς ἀρμοδιότητος ταύτης. Πράγματι, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῆς κυριαρχίας τῶν Κρατῶν, ἡ αὐτονομία αὐτῶν θὰ ἦτο ἀπόλυτος, θὰ ἤρκει δὲ ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως τῶν κυβερνώντων, δηλούντων ὅτι θέμα τι ἀνήκει εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Κράτους, ὥστε νὰ ἀποκλεισθῇ πᾶσα ἐπέμβασις διεθνοῦς ἀρχῆς. Συμφώνως ὅμως πρὸς τὸ κείμενον τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, τὸ ἐνδιαφερόμενον Κράτος ἀπλῶς ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ ζήτημα ἀνήκει εἰς τὴν αὐτονομίαν τῆς βουλήσεως αὐτοῦ, ἀκολούθως τὸ Συμβούλιον δέον νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, καὶ μόνον ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίσῃ τὴν ὀρθότητα τοῦ ἰσχυρισμοῦ, τὸ θέμα ἀφίεται εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους.

Ἡ λύσις αὕτη τυγχάνει ἀντίθετος πρὸς τὴν παραδεδεγμένην παλαιὰν ἀποψιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ συνθηκῶν ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, ὑπαρχουσῶν ἐπιφυλάξεων περὶ ἐξαιρέσεως περιπτώσεων τινῶν, λ.χ. ἐκείνων αἵτινες ἔθιγον τὴν τιμὴν ἢ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Κρατῶν, τὸ μετέχον Κράτος ἀπεφάσιζεν ἐκάστοτε, ἐὰν ἐπρόκειτο ὄντως περὶ τοιαύτης περιπτώσεως, θιγούσης τὴν τιμὴν ἢ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ. Οὕτως ἡ ἐπίκλησις τῶν ἐπιφυλάξεων ἦτο ἀπόρροια τῆς κυριαρχίας τοῦ Κράτους, ἔχουσα ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ματαίωσιν τῆς διαιτησίας. Τὸ Κράτος, ὡς κυρίαρχον, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ τιμὴ του ἢ τὰ ζωτικὰ συμφέροντά του ἐθίγοντο ἐκ τοῦ ἀντικειμέ-

ὑπῆρξε τάσις ὅπως τύχη ἐφαρμογῆς ἡ ἐνστασις τοῦ ἀρθρ. 15 παρ. 8, ὅπερ ἐδέχθη τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν διαφορὰν τῶν νήσων Ἀαλαντ. Τὸ πρωτόκολλον ὁμως τῆς Γενεύης ἐν ἀρθρ. 5 παρ. 3 προβλέπει ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος Κράτους τινὸς τὸ Συμβούλιον ἢ ἡ Συνέλευσις τῆς Κ.Τ.Ε. δύνανται νὰ ἐξετάσουν τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρθρ. 11 τοῦ Συμφώνου, πράγμα ἄλλωστε ὅπερ ὑπονοεῖ καὶ τὸ ἀρθρ. 10 τοῦ πρωτοκόλλου. Ἡ ἀποψις αὕτη συμβιβάζεται περισσότερον πρὸς τὸ γράμμα τοῦ Συμφώνου, τὸ ὁποῖον τὴν ρηθεῖσαν ἐνστασιν τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Κράτους καθιεροῖ διὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθρ. 15 παρ. 4-7, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ συνδιαλλακτικὴ δρᾶσις τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Συνελεύσεως ἐπιτρέπεται πάντως κατὰ τὸ ἀρθρ. 15 παρ. 3 δὲν ὑπῆρχε λόγος ν' ἀπαγορευθῇ βάσει τοῦ ἀρθρ. 11. Οὕτω PREUSS, ἐνθ' ἀνωτ., Rec. des Cours 1949, I, σελ. 16.

νου τῆς διαφορᾶς, οὕτω δὲ ν' ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν ὄρων τούτων τῆς συνθήκης.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη τῆς κυριαρχίας ἐγκαταλείπεται ἐν τῷ ἄρθρ. 15 παρ. 8, κατὰ τὸ ὅποῖον ἀφ' ἐνὸς ἢ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότης διέπεται ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, ἀφ' ἑτέρου περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς ἐκάστοτε ἀποφαίνεται οὐχὶ τὸ Κράτος, ἀλλὰ τὸ ὄργανον τῆς διεθνοῦς τάξεως ²².

ε/ Τὸ ἄρθρ. 15 παρ. 8 ἀναφέρει, ὅτι ἐπὶ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀφήνει τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους. Οὕτω ἀναγνωρίζεται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Δ.Δ., ὡς ἀνωτέρας νομικῆς τάξεως, ὑπερκειμένης ἱεραρχικῶς τῆς κρατικῆς νομικῆς τάξεως, ἀπόρροια τῆς ἱεραρχίας τῶν νομικῶν τάξεων ²³. Ἐφ' ὅσον δὲ τὸ Δ.Δ. ἀφήνει τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, δύναται κάλλιστα νὰ τὸ ἀναλάβῃ καὶ νὰ τὸ ρυθμίσῃ αὐτὸ τοῦτο, μεταβαλλομένου οὕτω τοῦ πεδίου τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν.

III. Προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι τοῦ Χάρτου τῶν Η. Ε. ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος.

1. Ἡ Ἐθνικὴ ἀρμοδιότης κατὰ τὸ Σχέδιον τοῦ *Dumbarton Oaks*.— Καίτοι ἐπὶ κλησίς τοῦ ἄρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου σπανίως ἐγένετο ἐπὶ Κ.Τ.Ε., τὰ αἷτια, ἅτινα προεκάλεσαν τὴν καθιέρωσίν του, δὲν ἔπαυσαν ὑφίστάμενα. Τὰ Κράτη δὲν ἔπαυσαν νὰ ἐναντιοῦνται κατὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας των ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων τὰ βασικά των συμφέροντα καὶ ἀποτελούντων ἀντικείμενον τῆς ἰδίας ἐκάστου πολιτικῆς. Οὕτως ἡ ἐπιφύλαξις ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἐμφανίζεται εἰς τὸ σχέδιον ἐπὶ τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως, τὸ προελθὸν ἐκ τῆς ἐν *Dumbarton Oaks* διασχέψεως τῶν τεσσάρων μεγάλων δυνάμεων : Ἡν. Πολιτειῶν, Μεγάλῃς Βρεττανίας, Σοβ. Ρωσίας καὶ Κίνας, ὑπογραφέν ἐν Οὐάσιγκτῶνι τὴν 7ην Ὀκτωβρίου 1944 ²⁴. Ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ ἐπηνέχθησαν μεταβολαὶ τινες ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. Δὲν ἀνεφέρετο πλέον ὅτι ἔδει νὰ προβληθῇ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ὡς ἐνστασις ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου μέρους, ἐφ' ἧς νὰ ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον. Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις ἀναφέρεται εἰς πάσας τὰς μεθόδους εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῶν διαφορῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, τῶν παρ. 1

22. FINCHAM, *Domestic jurisdiction*, σελ. 14.

23. Κατὰ τὸν G. SCHELLE, *Cours de doctorat, Le Fédéralisme International*, Paris, 1947-48, σελ. 71, διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Συμφώνου δηλοῦται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Δ.Δ. ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν μονιστικὴν θεωρίαν, ἣν ἀναπτύσσει οὗτος.

24. Ἴδε Κεφ. VIII, Τμήμα Α', παρ. 7 τοῦ σχεδίου, ἔχον ὡς ἑξῆς : « Αἱ διατάξεις τῶν παρ. 1 ἕως 6 τοῦ τμήματος Α' δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ καταστάσεων ἢ διαφορῶν προκύπτουσιν ἐπὶ θεμάτων, ἅτινα κατὰ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους ». Ἴδε τὸ κείμενον τοῦ σχεδίου τοῦ *Dumbarton Oaks* ἐν *Centre d'Études de Politique Étrangère, Pour l'organisation du Monde, Textes et Documents*, Paris, p. 21-39. Ἡ διάταξις αὕτη προήλθεν ἐκ προτάσεως τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, PREUSS, *ἐνθ'* ἀνωτ., σελ. 25.

έως 6 τοῦ Τμήματος Α' καὶ ὄχι μόνον εἰς τὰς συστάσεις τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῆς οὐσίας, ἀποκλεισθείσης καὶ τῆς προσπαθείας συμβιβασμοῦ ἐπὶ περιπτώσεων τοιούτων.

Ἡ ἐξαίρεσις ὅμως τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος, ἐφαρμοζομένη μόνον ἐπὶ τοῦ τμήματος Α' τοῦ Κεφ. VIII τοῦ Σχεδίου, δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας (Τμήμα Β') πρὸς πρόληψιν ἢ καταστολὴν ἀπειλῆς διαταράξεως ἢ διαταράξεως τῆς εἰρήνης, ἐξ ἀφορμῆς διαφορᾶς ἐπὶ θέματος ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος, μὴ δεκτικῆς συνεπῶς διακανονισμοῦ. Ἐδόθη ὅθεν ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα, ἐάν, λυομένου καταφατικῶς τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος, ὅτε παραμένει ἡ πολιτικὴ διαφορά, τὸ Κράτος, ὅπερ δὲν στέργει νὰ δεχθῇ τὴν κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν ἀπόφασιν τοῦ ἐτέρου, δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς πόλεμον. Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχε μείνει ἀμφίβολον ἐν Γενεύῃ.

Εἰς τὸ Dumbarton Oaks ἠθελήθη ὅπως ἀπαγορευθῇ τελείως ὁ πόλεμος, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Συμφώνου Briand-Kellog, δηλ. ὁ πόλεμος—μονομαχία, ὅστις ὡς δικονομικὴ διαδικασία προώριστα νὰ τερματίσῃ μίαν ἔριδα. Ἰνα καταστῇ ἀποτελεσματικὴ ἡ δρᾶσις τοῦ νέου Ὄργανισμοῦ πρὸς διατήρησιν τῆς Εἰρήνης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν διαπιστωθεῖσαν ἀδυναμίαν τῆς Κ.Τ.Ε., ἐλήφθη πρόνοια κατὰ παντὸς πολέμου, οὐχὶ μόνον τοῦ παρανόμου τοιούτου, ὡς καὶ κατὰ πάσης πολεμικῆς πράξεως, ἀκόμη καὶ κατὰ τῆς ἀπλῆς ἀπειλῆς πολέμου. Συνεπῶς ἡ νέα διεθνὴς ὀργάνωσις θὰ ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ εἰς περίπτωσιν ἀναγνωρίσεως ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος Κράτους τινός. Ὁ Ὄργανισμὸς δὲν ὤφειλε κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπέμβῃ διὰ τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς, ἀφοῦ τὸ Κράτος ἐκέκτητο τὴν δυνατότητα νὰ λάβῃ τὰς ἀποφάσεις του. Ἀλλ' ἐὰν ἐδημιουργεῖτο ἀπειλὴ διαταράξεως τῆς εἰρήνης, τὸ Συμβούλιον τῆς Διεθνoῦς Ὄργανώσεως θὰ ἠδύνατο πάντοτε νὰ ἐπέμβῃ διὰ μέσων καταναγκαστικῶν πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης²⁵. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ ρυθμίσεως τῆς διαφορᾶς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, ἐφ' ὅσον τὸ θέμα ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, ἀλλὰ περὶ διατηρήσεως τῆς εἰρήνης διὰ τῆς παρεμποδίσεως, ὅπως ἡ διαφορὰ καταλήξῃ εἰς πόλεμον. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ Συμβούλιον, προκειμένου περὶ ὑποθέσεως τῆς ἀποκλειστικῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, δὲν ἠδύνατο, ὡς εἴρηται, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ σχεδίου, νὰ ἐπιληφθῇ, ἔστω καὶ πρὸς ἐπιδιώξιν μεσολαβήσεως ἢ συμβιβασμοῦ, τὸ ἐνδιαφερόμενον Κράτος, ἀφ' ἐνός ἐστερημένον πάσης βοηθείας τοῦ Ὄργανισμοῦ δι' εἰρηνικῶν μέσων, ἀφ' ἐτέρου μὴ δικαιούμενον νὰ μετέλθῃ βίαια μέσα, θὰ ἠδύνατο νὰ εὔρεθῇ εἰς δυσχερῇ θέσιν, μὴ ὑπάρχοντος νομίμου μέσου πρὸς προστασίαν αὐτοῦ κατὰ ἐνδεχομένης καταχρήσεως δικαιώματος. Ἡ τοιαύτη ρύθμισις ἀπαντᾶται κατ' ἀρχὴν καὶ εἰς τὸν Χάρτην τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

25. HANS WEHBERG, *Der nationale Zuständigkeitsbereich der Staaten*, Archiv des Völkerrechts, 1950, σελ. 268. LAZARE KOPELMANAS, *ἐνθ' ἄνωτ.*, 1947, σελ. 215. PAUL BERTHOUD, Schw. J. IV, 1947, σελ. 59.

2. 'Εργασίαι τῆς Διασκέψεως τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου.—Κατὰ τὴν διάσκεψιν τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου²⁶ πολλαὶ ὑπεβλήθησαν προτάσεις πρὸς ἀκριβέστεραν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος²⁷.

Κατὰ τὸν Χάρτην τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου προεβλέπετο διὰ τὰ ὄργανα τοῦ νέου 'Οργανισμοῦ πεδὶον ἐπεμβάσεως πολὺ περισσότερον σημαντικόν, ἂν ὅ,τι ἐκέκτητο τὸ Συμβούλιον τῆς Κ.Τ.Ε.²⁸ Ἐπομένως τὸ ζήτημα ρυθμίσεως τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν δὲν ἐτίθετο ὀλιγώτερον ὀξέως κατὰ τὸ 1945 ἀπὸ τοῦ 1919.

Τὸ Συμβούλιον 'Ασφαλείας ἔχει δικαίωμα ἐπεμβάσεως πολὺ περισσότερον ἔντονον ἀπὸ τὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε.²⁹ Τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀπόφασιν ἐκτελεστὴν διὰ τὰ μέλη τῆς Κ.Τ.Ε., τὰ ὅποια προέβαινον εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἔκρινον ταύτην κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀντίληψιν σύμφωνον πρὸς τὸ Σύμφωνον.

Κατὰ τὸν Χάρτην τοῦ 'Αγ. Φραγκίσκου, ἄρθρ. 24 καὶ 25, αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας κέκτνται τὴν δύναμιν ἐκτελεστότητος. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 τὸ Συμβούλιον 'Ασφαλείας ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τῶν Μελῶν, εἶναι δηλαδὴ ἐντολοδόχος αὐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 25 τὰ Μέλη συμφωνοῦν, ὅπως ἀποδέχωνται καὶ ἐφαρμόζουν τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας, συμφώνως πρὸς τὸν Χάρτην. Τὸ κείμενον λέγει « συμφώνως » καὶ οὐχὶ « συμφώνους », τὸ πρᾶγμα ἐπομένως εἶναι διάφορον ἀπὸ τὴν Κ.Τ.Ε.

'Εξ ἄλλου ἡ Συνέλευσις τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον, ὅπερ εἶναι ὄργανον τῆς Συνελεύσεως δρῶν ὑπὸ τὸν ἑλεγχόν της,

26. 'Η διάσκεψις, ἥτις συνεκέντρωσεν εἰς Γιάλταν τοὺς Τσῳρτσιλ, Ροῦσβελτ καὶ Στάλιν (5-12 Φεβρουαρίου 1945) ἀπετέλεσεν ἀποφασιστικὸν βῆμα πρὸς τὴν ἐγκατάστασιν τῆς διεθνoῦς ὁργανώσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ μελέτη τοῦ Σχεδίου τοῦ Dumbarton Oaks ἐσυνεχίζετο παρὰ τῶν διαφόρων Κυβερνήσεων καὶ ἡ ἰδέα τῆς διεθνoῦς ὁργανώσεως ἐλάμβανε τεραστίαν ἀπήχησιν εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Τέλος ἡ διάσκεψις τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου, τῆς ὁποίας μετέσχον πεντήκοντα ἔθνη (25 'Απριλίου-26 'Ιουνίου 1945), συνελθοῦσα κατόπιν προσκλήσεως τῶν 4 Δυνάμεων: Μεγάλης Βρετανίας, Η.Π.Α., Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ Κίνας, κατέληξεν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Χάρτου τῶν 'Ηνωμένων Ἐθνῶν. Περὶ τῆς συνθέσεως καὶ τῆς πολυσχιδοῦς ὁργανώσεως τῆς διασκέψεως ταύτης δρᾷ: KOPPELMANAS ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 27 ἐπ. Σχεδὸν πάντα τὰ ἔγγραφα ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς διασκέψεως τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τῶν Η.Ε. εἰς δέκα πέντε τόμους, ὑπὸ τὸν τίτλον United Nations Conference International Organization. Ἡ παραπομπὴ εἰς τοὺς τόμους τούτους γίνεται ἐφεξῆς διὰ τῶν ἀρχικῶν U.N.C.I.O. καὶ ἀκολουθεῖ ἡ ἑνδειξις τοῦ τόμου καὶ τῆς σελίδος.

27. U.N.C.I.O., XII, σελ. 190-192. Δύο μόνον Κυβερνήσεις προέτεινον τὴν διαγραφὴν τῆς σχετικῆς διατάξεως, αἱ τῆς Βολιβίας καὶ Νορβηγίας, U.N.C.I.O., III, σελ. 371 καὶ 584.

28. Ἴδε εἰσήγησιν John Foster Dulles ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς I/I, U.N.C.I.O., VI, σελ. 508 καὶ σελ. 486.

29. Ὁ καθηγητὴς SCHELLE χαρακτηρίζει τὸ γεγονὸς τοῦτο ὡς καθεστῶς διευθυντηρίου ἐπὶ τῆς Διεθνoῦς Κοινωνίας: *Manuel de Droit International Public*, 1948, σ. 326.

έχουσιν επίσης δικαιώματα επέμβασεως³⁰ συνεχῇ εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν Κρατῶν. Δὲν δύνανται μὲν νὰ λάβωσιν ἀποφάσεις ὑποχρεωτικῆς δράσεως, διότι αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις λαμβάνονται μόνον ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, ἀλλὰ ἡ Συνέλευσις καὶ τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον δύνανται νὰ ἐξετάσουν πᾶσαν ὑπόθεσιν καὶ νὰ προβοῦν εἰς συστάσεις, εἴτε πρὸς τὸν ΟΗΕ ἢ τὰ ὄργανά του καὶ δὴ πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας, προτείνοντα ἐπέμβασιν, εἴτε εἰς ἕκαστον κατ' ἰδίαν μέλος τοῦ Ο.Η.Ε.³¹

Κατὰ ταῦτα τὰ ὑπογράψαντα τὸν Χάρτην τῶν Η.Ε. Κράτη εἶχον λόγον νὰ φοβοῦνται περισσότερον τὴν δρᾶσιν τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου σχετικῶς πρὸς τὴν ἀποκλειστικὴν αὐτῶν ἀρμοδιότητα, ἀφ' ὅ,τι τὰ μέλη τῆς Κ.Τ.Ε.³² Τὰ Κράτη συνεπῶς ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον σύμφωνα πρὸς λήψιν προφυλάξεων ἐπὶ τοῦ προκειμένου : Τὰ μεγάλα ἐξ αὐτῶν ἐπεθύμουν νὰ διαφυλάξουν τὴν ἐλευθερίαν τῆς δράσεώς των, τὰ μικρὰ ἤθελον νὰ ἀποφύγουν τὴν εἰς τὰς ἐσωτερικὰς των ὑποθέσεις πιθανὴν ἀνάμιξιν τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις ἐπεφυλάσσετο πρωτεύων ρόλος.

Εἰς τὴν διάσκεψιν ὑπεβλήθησαν σχέδια διαφόρων Κυβερνήσεων πρὸς συμπλήρωσιν τῆς προτάσεως τοῦ Dumbarton Oaks, ἀλλὰ ἡ πρότασις ἐκείνη

30. Ἴδε τὸ ἀρθρ. 55 τοῦ Χάρτου : "Ὅτε ἡ Ἐπιτροπὴ II/3 ἐμελέτα τὸ ἀρθρον τοῦτο, ἡ ἀντιπροσωπεία τῶν Η.Π. ἐπέμεινεν ὅπως εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τονισθῇ ἡ ἐπιφύλαξις τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, U.N.C.I.O., X, σελ. 271-2.

31. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς ὑποθέσεις δέον νὰ τονισθῇ ὅτι τὰ ὄργανα τοῦ Ο.Η.Ε. δὲν ἔχουν ἀρμοδιότητα ὅπως ἐπεμβαίνουν ἀμέσως εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῶν Κρατῶν, ἀλλ' ἡ συμμόρφωσις πρὸς τὰς συστάσεις καὶ ἀποφάσεις τῶν Η.Ε. πραγματοποιεῖται διὰ τῶν μέτρων, ἅτινα αὐτὰ ταῦτα τὰ Κράτη λαμβάνουν κατὰ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῶν δίκαιον. Δὲν πρόκειται ἄρα τὸ ἀρθρ. 2 παρ. 7 νὰ παρακωλύσῃ τοιαύτην ἀνύπαρκτον ἀρμοδιότητα ἐπεμβάσεως, ἀλλὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἐπιβολὴν ἐπὶ τῶν Κρατῶν διεθνῶν κανόνων νομοθετικῆς φύσεως ἐπὶ θεμάτων, ἅτινα μόνον τὰ κρατικὰ ὄργανα θὰ ἠδύναντο νὰ ρυθμίσουν. PREUSS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 32. OPPENHEIM - LAUTERPACHT, *International Law*, I, 1948, σελ. 379, σημ. 1. LAUTERPACHT, *Rec. des Cours*, LXX, I, σελ. 22.

32. Χαρακτηριστικὴ ὑπῆρξεν ἡ συζήτησις εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν II/2 τῆς Διασκέψεως τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου, σχετικῶς μὲ τὰς ἀρμοδιότητας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ Χάρτου. Ἐν τῇ ἀρχικῇ διατυπώσει ἐδίδετο ἀρμοδιότης εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅπως : συζητῇ καὶ προβαίνει εἰς συστάσεις ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος τὰς διεθνεῖς σχέσεις. Λόγω τοῦ φόβου μήπως ἡ Συνέλευσις ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως θεμάτων ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος ἐπεζητήθησαν περισσότερον περιοριστικαὶ διατυπώσεις ὡς : « ἐπὶ παντὸς θέματος ἐντὸς τῆς σφαίρας τῶν διεθνῶν σχέσεων ». Ἀλλὰ καὶ πάλιν αἱ ἀντιρρήσεις διετηροῦντο, ὡς τοῦ Gromyko, U.N.C.I.O., V, σελ. 265, 522, ὁ δὲ Δρ. Evatt, καίτοι ὑπεστήριξεν ἐνώπιον τῆς Executive Committee, ὅτι ὁ γενικὸς περιορισμὸς τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7 ἀπέκλειε τὴν ἐπέμβασιν καὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ἐπὶ θεμάτων ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, ἐθεώρησε χρήσιμον τὴν διασάφησιν τοῦ πράγματος, καὶ κατόπιν σχεδίου του (U.N.C.I.O., V, σελ. 536) ἐνεκρίθη ἡ τελικὴ διατύπωσις τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ Χάρτου καθ' ἣν : « Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις δύναται νὰ συζητήσῃ οἰαδήποτε ζητήματα ἢ θέματα ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ παρόντος Χάρτου κτλ. . . ». Οὕτως ἡ πρόθεσις ὑπῆρξε ν' ἀποκλεισθῇ οὐχὶ μόνον ἡ διατύπωσις συστάσεων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ συζήτησις, ἐνώπιον τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων.

μετεβλήθη ριζικῶς δι' ὑποβληθείσης κοινῆς τροποποιήσεως τῶν τεσσάρων προσκαλουσῶν Δυνάμεων, ἥτις ἀπετέλεσε τὴν νέαν βάσιν, ἐφ' ἧς τελικῶς διεμορφώθη τὸ κείμενον τοῦ Χάρτου ³³. Οἱ δύο κύριοι ἐργάται τῆς νέας ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος ὑπῆρξαν ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν Ἡν. Πολιτειῶν John Foster Dulles ³⁴ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Αὐστραλίας δόκτωρ Evatt.

Τὸ διατυπωθὲν κείμενον τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7 ὁρίζει ὅτι: « Οὐδεμία διάταξις ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸν παρόντα Χάρτην παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη νὰ ἐπεμβαίνωσιν εἰς ζητήματα ἀνήκοντα οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα οἰουδήποτε Κράτους, ἢ ὑποχρεοῖ τὰ Μέλη νὰ ὑποβάλλωσι παρόμοια ζητήματα εἰς διακανονισμὸν κατὰ τὸν παρόντα Χάρτην. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐν τούτοις δὲν παρεμποδίζει τὴν ἐφαρμογὴν ἐξαναγκαστικῶν μέτρων κατὰ τὸ κεφάλαιον VII ».

Οὕτω τίθεται κατ' ἀρχὴν ὁ κανὼν τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων ὑπὸ διττὴν μορφήν ³⁵. Τὰ ὄργανα τῶν Η.Ε. ἀφ' ἑνὸς ὀφείλουν ἐν ὄψει ταύτης ν' ἀπόσχουν πάσης ἐπεμβάσεως, ἐνῶ τὰ μέλη ἀφ' ἑτέρου δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλουν τοιαύτην διαφορὰν εἰς διαδικασίαν διακανονισμοῦ. Τὰ Κράτη ἐν τῇ ἀποκλειστικῇ τῶν ἀρμοδιότητι ἔχουσι τὸ δικαίωμα, νὰ λάβωσιν οἷαν ἀπόφασιν θέλουσι.

IV. Γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 7 τοῦ Χάρτου.

1. Ἡ θέσις τῆς διατάξεως ἐν τῷ Χάρτι.—Ἡ πρώτη ἐπενεχθεῖσα ἐν τῷ Χάρτι καινοτομία ἐν σχέσει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ Συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. εἶναι ἡ μεταβολὴ τῆς θέσεως τῆς διατάξεως τῆς ἀφορώσης τὴν ἐπιφυλασσομένην εἰς τὰ Κράτη ἀρμοδιότητα. Ἡ διάταξις τοῦ συμφώνου τῆς Κ.Τ.Ε. ἦτο τεθειμένη εἰς τὸ ἄρθρον 15, τὸ ὁποῖον ἀφεώρα εἰς τὸν τρόπον ρυθμίσεως διαφορῶν, δυναμένων νὰ προκαλέσωσι ρῆξιν, διὰ μεσολαβήσεως τοῦ Συμβουλίου, εἶχε δὲ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἐνεργείας τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν παρ. 10 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου. Οὕτως ὁ φραγμὸς, ὅστις διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐτίθετο εἰς τὴν δρᾶσιν τῆς Κ.Τ.Ε., ἀπετέλει ἐξαίρεσιν, τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ Συμφώνου ἐφαρμοζομένων ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἐθίγετο ἡ ἀρμοδιότης Κράτους τινός.

Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Dumbarton Oaks ἐτέθη εἰς τὸ τμήμα Α' τοῦ Κεφ. VIII, παρ. 7, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ Συμβουλίου Ἀσφα-

33. U.N.C.I.O., IV, Doc. 2-G/29 ad ch. II, παρ. 7. Ἐγένετο δεκτὴ, κατόπιν ἐντόνου συζητήσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς I/1 διὰ ψήφων 33 ἐναντι 4 (U.N.C.I.O., VI, Doc. 1019-I/1/42 τέλος) με μόνην τροποποίησιν ἐξ Αὐστραλιανῆς προτάσεως.

34. Εἰς τοῦτον ἀνετέθη ὑπὸ τῶν 4 προσκαλουσῶν Δυνάμεων ἡ εἰσήγησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τῶν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς I/1 τῆς Διασκέψεως.

35. H. KELSEN, *The Law of the U.N.*, 1950, σελ. 769.

λείας πρὸς εἰρηνικὸν διακανονισμὸν τῶν διαφορῶν. Οὕτως ὁ περιορισμὸς ἐκτείνεται εἰς τὴν καθιερουμένην διαδικασίαν εἰρηνικοῦ διακανονισμοῦ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας δυνάμει τῶν παρ. 1 ἕως 6 τοῦ Τμήματος τούτου τοῦ Σχεδίου.

Εἰς τὸν Χάρτην τῶν Η.Ε. ἡ διάταξις ἐτέθη ἐν ἀρχῇ καὶ δὴ ἐν τῷ κεφαλαίῳ 1^ο, ὅπερ ἐπιγράφεται «σκοποὶ καὶ ἀρχαὶ» τῆς νέας διεθνοῦς ὀργανώσεως. Ἡ θέσις τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7 καὶ ἡ διατύπωσις αὐτῆς: «Οὐδεμία διάταξις ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸν παρόντα χάρτην³⁶ θὰ παρέχῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὰ Η.Ε. νὰ ἐπεμβαίνωσι...», δίδουσιν εἰς ταύτην τὴν ἐννοίαν γενικῆς ἀρχῆς, δεσμευούσης πᾶν ὄργανον τοῦ Ο.Η.Ε., καὶ ἐφαρμοζομένης ἐπὶ πασῶν τῶν διατάξεων τοῦ Χάρτου³⁷. Οὕτως οὐδεμία διάταξις τοῦ Χάρτου δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ἐπιτρέπουσα ἐπέμβασιν εἰς ἐσωτερικὸν ζήτημα³⁸. Ἡ τοποθέτησις αὕτη τῆς διατάξεως ἐγένετο ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ πρωτοβουλία τῶν προσκαλουσῶν τεσσάρων Δυνάμεων διὰ τῆς κατατεθείσης ὑπὸ τούτων τροποποιήσεως εἰς τὸ Σχέδιον τοῦ Dumbarton Oaks³⁹. Ἡ διεύρυνσις τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ νέου Ὄργανισμοῦ ὠδήγησεν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ πεδίου τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, εἰς πάσας, καὶ τὰς μὴ πολιτικές, ἐνεργείας τοῦ Ὄργανισμοῦ. Οὕτως ἡ νέα διάταξις ἐμφανίζεται εὐρυτέρα τῆς τοῦ Συμφώνου, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἕτεραι περαιτέρω καινοτομίαι μεταβάλλουσι τὴν παλαιὰν ἐννοίαν⁴⁰.

2. Ἡ ἀοριστία τῆς διατάξεως. Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7 ἐμφανίζει, ὡς ἔχει διατυπωθῇ, πολλὴν ἀοριστίαν, ἣτις διαπιστοῦται καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ κείμενον τοῦ Συμφώνου ἀρθρ. 15 παρ. 8. Οὕτως ἡ λέξις «οὐσιωδῶς» παρέχει μεγάλην ἐλαστικότητα, ἐνῶ δὲν ἀναφέρονται οὔτε βάσει ποίου κριτηρίου οὔτε ὑπὸ τίνος θὰ κριθῇ, ἂν θέμα τι ἀνήκῃ οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους⁴¹. Τὴν ἀοριστίαν ταύτην ἠνόησαν οἱ συν-

36. Ἡ διὰ τῆς φράσεως ταύτης ἐναρξίς τῆς διατάξεως παρατηρεῖται καὶ εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ Χάρτου, καὶ δὴ τὰ ἀρθρα 51, 52, 95, 107.

37. Μία μόνη ρητῶς διατυποῦται ἐξαίρεσις εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐν τῷ ἀρθρ. 2 παρ. 7, ἥτοι: ἡ περίπτωσις ἐφαρμογῆς ἐξαναγκαστικῶν μέτρων κατὰ τὸ Κεφ. VII, ὅτε δηλ. πρόκειται ἀπειλὴ τῆς εἰρήνης, διατάραξις αὐτῆς ἢ πρᾶξις ἐπιθετικῆ.

38. H. KELSEN, *The Law of the U.N.*, 1950, σελ. 772. J. NISOT, ἐν *Amer. Journal Intern. Law*, 1949, σελ. 778.

39. Σχετικὴ πρότασις ἐν U.N.C.I.O., τόμ. III, σελ. 623. Ὁ John Foster Dulles, ὑποστηρίζων ἐνώπιον τῆς 1^{ης} ὑποεπιτροπῆς τῆς 1^{ης} Ἐπιτροπῆς τῆς Διασκέψεως Ἀγ. Φραγκίσκου τὴν πρότασιν τῶν προσκαλουσῶν Δυνάμεων, ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τὴν πρότασιν ταύτην ἡ ἐθνικὴ ἀρμοδιότης θεωρεῖται θεμελιώδης ἀρχὴ καὶ οὐχὶ ἀπλῆ τεχνικὴ καὶ νομικὴ διατύπωσις, ὡς κατὰ τὸ Σύμφωνον K.T.E. καὶ τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ Dumbarton Oaks, U.N.C.I.O., VI, σελ. 514, 723.

40. A. PAPACOSTAS, *The meaning of par. 7 of the art. 2 of the Charter*, *Revue de Dr. Intern. de Sciences dipl. et politiques*, 1955, σελ. 137.

41. Ἡ τροποποίησις τὴν ὁποίαν αἱ τέσσαρες προσκαλοῦσαι Δυνάμεις ὑπέβαλον ἀπεμακρύνθη τοῦ κειμένου τοῦ Dumbarton Oaks, τὸ ὁποῖον διετῆρει τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἀρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου.

τάχται τοῦ Χάρτου, μὴ ἐνδιαφερόμενοι ἄλλωστε περὶ τῶν θεωρητικῶν νομικῶν ζητημάτων. Ὁ Dulles ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην, ὅπως μὴ τεθοῦν αὐστηραὶ καὶ ἀκαμπτοὶ διατάξεις, ἀλλὰ μόνον ἀρχαί, δεκτικαὶ ἐξελίξεως, καὶ ὑπέμνησε τὴν πεῖραν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν ἐπὶ ἀναλόγου προβλήματος : τῶν σχέσεων μεταξύ τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ὁμοσπόνδων Κρατῶν, ἔνθα κανόνες τοῦ Συντάγματος ἀπλοῖ καὶ εὐκαμπτοὶ ὠδήγησαν εἰς δημιουργίαν ἀνελπίστου ἐξουσίας τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως ⁴².

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19 Ἰουν. 1945 τῆς πρώτης Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐψήφισε τὸ κείμενον, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Οὐρουγουάης ἐξέφρασαν καὶ πάλιν τὴν προτίμησίν των πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου, ὡς πλέον περιοριστικὸν καὶ νομικῶς ἀκριβέστερον, ἐναντι τοῦ ὑπολοίπου ἢ νέα διάταξις τοῦ Χάρτου ἀποτελεῖ κατ' αὐτοὺς βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω ⁴³. Γεγονὸς εἶναι ὅτι αἱ ἀντίθετοι τάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλοῦντο, ἀφ' ἑνὸς κατὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐξουσιῶν τῆς Ὁργανώσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, δὲν ἠδύναντο νὰ συνδυασθοῦν εὐχερῶς, εἰ μὴ μόνον εἰς κείμενον ἀορίστου διατυπώσεως καὶ ἀμβιβόλου ἐκφράσεως. Οὕτω καθίστατο δυνατὴ ἡ ἀποδοχὴ καταστατικοῦ κειμένου μεγάλης σημασίας ὑπὸ μερῶν ἐχόντων διαφόρους ἀντιλήψεις ⁴⁴.

V. Ἑρμηνεία τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 7.

1. Κριτήριον τῆς ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος.—Ἐν τῇ διατάξει τοῦ Συμφώνου (ἄρθρ. 15 παρ. 8) ὠρίζετο ὅτι ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τοῦ Κράτους ὑπάρχει, ἐφ' ὅσον ἡ διαφορὰ ἀνάγεται εἰς ζήτημα, ὑπὲρ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀφῆνει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους. Διὰ τῆς διατυπώσεως ταύτης ἐτίθετο ὡς κριτήριον τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Κράτους τὸ Δ.Δ. καὶ ἀνετίθετο εἰς τοὺς ὅρισμους τούτου ἡ λύσις τοῦ ζητήματος πότε ὑπάρχει ἀποκλειστικὴ ἀρμοδιότης τοῦ Κράτους.

Ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὸ Δ.Δ. ἀπηλείφθη ἐκ τοῦ Χάρτου. Ἐθεωρήθη ὅτι τὸ Δ.Δ. εἶναι ἀόριστον, λόγῳ τῶν συνεχῶν μεταβολῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπρόσφορον, ὡς ἀκαμπτον καὶ ἀπροσάρμοστον. Οὕτω, τῇ προτάσει τῶν προσκαλουσῶν Δυνάμεων, ἐπεκράτησεν ἡ τελικὴ διατύπωσις ⁴⁵.

⁴². U.N.C.I.O., VI, σελ. 508. Κριτικὴν τῶν δηλώσεων τούτων ἴδε ἐν KOPELMANAS, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 225-226. FINCHMAN, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 86.

⁴³. U.N.C.I.O., VI, Doc. 1167-I/10, σελ. 2-4.

⁴⁴. Ὁ Kopelmanas, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 235, ἀναφέρει χαρακτηριστικῶς ὅτι τὸ ἄρθρ. 2 παρ. 7 ἀφῆνει σημαντικὴν θέσιν εἰς τὴν ὑποκειμενικὴν ἐκτίμησιν. « Τοῦτο θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ διάταξις συμφώνως πρὸς τὸν γενικὸν προσανατολισμὸν τοῦ Ο.Η.Ε., εἴτε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῶν πολιτικῶν βλέψεων τῶν Κρατῶν, εἴτε πρὸς διωρύνσιν τῆς ἀρμοδιότητος τῶν κεντρικῶν ὀργάνων. Δὲν δύναται τις a priori νὰ ἀποκλείσῃ καμμίαν ἐκ τῶν δύο τούτων πιθανοτήτων ».

⁴⁵. Ἴδε παρατήρησιν John Foster Dulles ἐν U.N.C.I.O., VI, σελ. 514. Κριτικὴν τῆς ἀπόψεως ταύτης παρὰ LAUTERPACHT, *Rec. des Cours*, LXX, 1947 I, σελ. 27.—H. KEL-

Ἐτονίσθη ἀνωτέρω ἡ μεγάλη σημασία, ἣν εἶχεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου ἡ ρητὴ μνεία τοῦ Δ.Δ. καὶ παραπομπὴ εἰς τοῦτο, ὥστε ἡ σιωπὴ τοῦ Χάρτου ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἀμφιβολίας καὶ ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὴν ὅλην θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν, καὶ κίνδυνον ὀπισθοδρομήσεως εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς κυριαρχίας.

Ἐν τούτοις, καίτοι τὸ κριτήριον τοῦ Δ.Δ. δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Χάρτου, ἐν τῇ θεωρίᾳ γίνεται γενικῶς δεκτόν, ὅτι τὸ κριτήριον τοῦτο δὲν μετεβλήθη, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν νέαν διατύπωσιν τὸ Δ.Δ. ἐξακολουθεῖ νὰ ρυθμίζῃ τὸ θέμα τῆς ὑπάρξεως ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος⁴⁶.

Πάντως ἡ ἀπάλειψις τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ Δ.Δ., ἥτις ἐπιμόνως διετηρήθη, καίτοι ὑπεβλήθη ἀντίθετος πρότασις τῆς Βελγικῆς ἀντιπροσωπείας πρὸς εἰσαγωγὴν ἐκ νέου τῆς ἀναφορᾶς ταύτης εἰς τὸ κείμενον⁴⁷, ὑποδηλοῖ τὴν πρόθεσιν, ὅπως προστατευθῇ ἀποτελεσματικώτερον ἡ ἐπιφυλασσομένη ἀρμοδιότης τῶν Κρατῶν ἐναντι τῆς εὐρύτητος τῶν ἔργων τῆς διεθνοῦς Ὀργανώσεως⁴⁸. Νὰ ἀποφευχθῇ δηλ. ὅπως, ἐκ μόνης τῆς μνείας αὐτῶν ἐν τῷ Χάρτῃ ἢ ἐτέρῳ συμβατικῷ κειμένῳ, ἐξαιρεθοῦν τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος θέματα κατὰ παράδοσιν ἀνήκοντα εἰς ταύτην⁴⁹. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἀοριστία ἐν τῇ διατυπώσει τοῦ Χάρτου καὶ δὲν προκύπτει σαφὴς ἡ βούλησις τῶν ἀντιπροσωπειῶν, αἵτινες ἀπεδέχθησαν ταύτην. Οὕτως, ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἡ ἀποψις, ἥτις εἶναι ἡ μᾶλλον φυσικὴ, ὅτι δηλ. τὸ Δ.Δ. θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ὁ Αὐστραλὸς ἀντιπρόσωπος Evatt ἐθεώρησεν ἀναπόφευκτον⁵⁰, ὀρθῶς γίνεται δεκτὴ.

SEN, *The Law of the U.N.* σελ. 777, σημ. 2, ὅστις παρατηρεῖ ὅτι, ἂν τὸ Δ.Δ. εἶναι πρᾶγματι ἀόριστον καὶ ἀπρόσφορον, ὥστε νὰ εἶναι δεδικοιολογημένον νὰ ἀγνοῖται, οὐδεμία διαφορὰ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λυθῇ κατὰ τὸ Δ.Δ. Ἐπίσης ζωντὰς ἀντιρρήσεις κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Γ' Ἐπιτροπῆς τῶν ἀντιπροσώπων Οὐρουγουάης καὶ Βελγίου ἐν U.N.C.I.O. VI, σελ. 110 ἐπ. Ὁ δρ. Evatt ἀνέφερεν ὅτι δὲν ἐβλεπε δυνατότητα χρησιμοποίησεως ἄλλου τινὸς κριτηρίου οὔτε καὶ τὴν ἀνάγκην, ἵνα περιληφθῇ τοῦτο ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ ἄρθρου, U.N.C.I.O., VI, σελ. 518.

46. Τὴν ἐν τῷ κειμένῳ ἀποψιν ὑποστηρίζουν οἱ : LAUTERPACHT εἰς Oppenheim International Law I, 1948, σελ. 380.— H. Kelsen, *The Law of the U.N.*, σελ. 777. P. VALINDAS εἰς Revue Hellén. Droit Internat. I, 1948, σελ. 375.— FINCHAM, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 91. Ὁμοίως L. KOPELMANAS, ἐνθ' ἀνωτ., I, 1, 1947, σελ. 232, θεωρῶν ὅτι αὕτῃ ἡ διάρθρωσις τῆς διεθνοῦς κοινωνίας ἐπιβάλλει τὴν λύσιν ταύτην, δηλ. τὴν ἀναζήτησιν εἰς τὸ σύνολον τῶν διεθνῶν κανόνων τῆς βάσεως κατανομῆς τῶν ἀρμοδιοτήτων μεταξὺ τῆς διεθνοῦς ἐννόμου τάξεως καὶ τῶν διαφορῶν ἐσωτερικῶν ἐννόμων τάξεων. Παρεμφερὴς ἡ ἀποψις τοῦ Καθηγητοῦ G. SCHELLE, *Cours de doctorat*, 1947–1948, σελ. 84. H. WEHBERG, *Archiv des Völkerrechts*, 1950, σελ. 291.

47. U.N.C.I.O., VI, σελ. 510 ἐπ.

48. Τὴν πρόθεσιν ταύτην ἀποδίδει μετὰ λόγου ὁ G. DAY, *Les affaires de la Tunisie et du Maroc*, 1953, σελ. 59 ἐπ., κυρίως εἰς τὰς Η.Π.Α.

49. Παραδείγματα τοιούτων θεμάτων ἴδε ἐν : Γ. TENEKIDOU, *Δημόσιον Διεθνὲς Δίκαιον*, Α', 1957, σελ. 188.

50. U.N.C.I.O., VI, σελ. 511.

2. **Εννοια τῆς λέξεως « οὐσιωδῶς »*.—Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου ἐξήρει τῆς ἀρμοδιότητος τῶν διεθνῶν ὀργάνων τὰ θέματα, ἅτινα ἀποκλειστικῶς (*exclusivement* κατὰ τὸ γαλλικὸν κείμενον, *solely* κατὰ τὸ ἀγγλικὸν) ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα Κράτους τινός. Τὸ κείμενον ἦτο κατηγορηματικόν, ἀποκλείον τὴν ἐπέμβασιν μόνον ἐπὶ ὑποθέσεων, αἵτινες ἀποκλειστικῶς ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, εἰς τὰς ὁποίας δηλ. τὸ Διεθνὲς Δίκαιον οὐδόλως ἔχει ἐφαρμογὴν.

Εἰς τὸν χάρτην ἐτέθη ὁ ὅρος : *essentiellement, essentially*, δηλ. οὐσιαστικῶς, οὐσιωδῶς, κυρίως. Οὕτως ἡ ὑπόθεσις δέον οὐσιωδῶς ἢ κυρίως νὰ ὑπάγῃται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, ἵνα ἐξαιρῇται τῆς δράσεως τῶν διεθνῶν ὀργάνων. Τὸ ζήτημα συνεπῶς τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος (*compétence exclusive*) τῶν Κρατῶν, κατέστη ζήτημα οὐσιώδους ἀρμοδιότητος (*compétence essentielle*) τούτων.

Ἡ νέα ἔκφρασις οὔτε ἀπόλυτος εἶναι, οὔτε σαφής, ἀλλὰ διανοίγει στάδιον πρὸς ἔρευναν, ἐὰν ἐκάστοτε ὑπερισχύῃ τὸ Δ.Δ. ἢ ἀπ' ἐναντίας ἐπικρατῇ τὸ κρατικὸν δίκαιον⁵¹. Τὰ θέματα ἅτινα « ἀποκλειστικῶς » ἀνήκουν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα συνεχῶς περιορίζονται, ἐθεωρήθη οὕτως ὅτι εἶναι ἀνεπαρκῆς πλέον ὁ ὅρος « ἀποκλειστικῶς » πρὸς προστασίαν τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν.

Ἐσκοπήθη ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ ὅπως ἀποφευχθῇ, ἵνα ἡ διεθνὴς ἐπίδρασις ἐξ ἐνός κατ' ἀρχὴν ἐσωτερικοῦ ζητήματος ἀρκῇ πρὸς μεταβολὴν τοῦ χαρακτῆρος τούτου, ὡς θέματος οὐσιαστικῶς ἀνήκοντος εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους⁵².

Βελγικὴ πρότασις, ὅπως ἡ λέξις « *essentially* » τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7, ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως « *solely* » ἀπερρίφθη διὰ πολὺ μεγάλης πλειοψηφίας⁵³, καταπολεμηθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Αὐστραλίας Δρος Ewatt.

51. Λ.χ. θέμα τι δύναται κατόπιν συμβάσεως συνομολογηθείσης ὑπὸ τοῦ Κράτους νὰ παύσῃ ἀνῆκον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους τούτου, νὰ ἐξακολουθῇ ὅμως νὰ τελῇ οὐσιωδῶς ἐντὸς τῆς σφαίρας ταύτης. Συμφώνως πρὸς τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Δ.Δ.Δ.Δ. ἐπὶ τῶν διαταγμάτων ἰθαγενείας τῆς Τύνιδος καὶ Μαρόκου ἡ ὑπαρξίς συμβατικῶν διατάξεων ἐπὶ τοῦ θέματος ἦτο ἀρκετὴ κατὰ τὸ Σύμφωνον, ἵνα ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Κράτους παύσῃ νὰ εἶναι ἀποκλειστικὴ. Οὕτως ὅμως δὲν δύναται πλέον νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ χάρτου. Παρὰ τὴν ὑπαρξίν διεθνοῦς συμβάσεως ἐπὶ θεματός τινος δύναται τοῦτο νὰ παραμένῃ οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους. KOPELMANAS, *ἐνθ' ἄνωτ.*, σελ. 233. G. DAY, *Les affaires de la Tunisie et du Maroc*, 1953, σελ. 67 ἐπ.

52. Οὕτω : Dulles, U.N.C.I.O., VI, σελ. 507. Ἡ πρόθεσις ὅπως διευρυνθῇ ἡ ἐσωτερικὴ ἀρμοδιότης εἶναι προφανής, ἀδιαφόρως ἂν εἰς τὴν πρακτικὴν ἢ ἀοριστίαν τῆς ἐκφράσεως ἐπέτρεψε τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Πρβλ. U.N.C.I.O., VI, σελ. 310 ἐπ., 313 ἐπ., 436, 494. Ἀντιθέτως ἐρμηνεύει τὴν πρόθεσιν τῶν συντακτῶν τοῦ κειμένου ὁ BERTHOUD, *La compétence nationale des États et l'Organisation des N.U.*, Schweizerisches Jahrbuch für Internationales Recht, 1947, σελ. 44 ἐπ.

53. U.N.C.I.O., VI, σελ. 512. Ὁ Βέλγος ἀντιπρόσωπος παρετήρησεν ὅτι διεθνῆς τις

Ὑπάρχουσι περιπτώσεις, ὅπου ἐκ τῶν προτέρων δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ ἐσωτερικὸν δίκαιον ὑπερισχύει, καίτοι αἱ ὑποθέσεις δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς (solely) τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον ἀνήκουσιν οὐσιωδῶς (essentially) εἰς ταύτην⁵⁴. Ἐπὶ τῶν θεμάτων λ.χ. μεταναστεύσεως ἢ ἐγκαταστάσεως ἢ εὐχέρεια τῆς παρὰ τοῦ Κράτους ρυθμίσεως εἶναι μεγάλη, καίτοι κατὰ τὸ διεθνὲς ἔθιμον ἀπαγορεύονται αἱ αὐθαίρετοι διακρίσεις ἐναντι τοῦ Α ἢ Β Κράτους. Ἀρκεῖ συνεπῶς ὅτι τὸ θέμα ἐν τῷ συνόλῳ του ἀνήκει εἰς τὴν κρατικὴν ἀρμοδιότητα, καὶ δὲν ἀσχεῖ ἐπιρροὴν τὸ γεγονὸς, ὅτι ἐφαρμόζεται κανὼν τις τοῦ Δ.Δ.

Κατὰ ταῦτα ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἐπιρρήματος τούτου (ἀποκλειστικῶς εἰς οὐσιωδῶς) ἀνταποκρίνεται εἰς μεταβολὴν τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ἐπιφέρουσα διεύρυνσιν τοῦ πεδίου τῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν, καὶ ἀντιστοίχως περιορισμὸν τῆς σφαίρας δράσεως τῶν Ἡν. Ἐθνῶν⁵⁵. Παραμένει τὸ ζήτημα ἂν ἡ τοιαύτη ἐννοια θὰ δυνηθῇ νὰ ἀναστείλῃ τὴν συνεχῇ διείσδυσιν τῆς διεθνοῦς ἐννόμου τάξεως εἰς θέματα ἄλλοτε θεωρούμενα τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος.

2. Ἐννοια τῆς λέξεως «ἐπέμβασις». —Οἱ συντάχται τοῦ Χάρτου ἐχρησιμοποίησαν τὴν λέξιν «ἐπέμβασις» ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἐννοίαν, περιλαμβάνουσαν τὴν δυνατότητα τοῦ διεθνοῦς ὀργάνου ν' ἀναμιχθῇ ὅπωςδήποτε εἰς τὰς ὑποθέσεις Κράτους τινός.

Συγγραφεῖς τινες ὅμως, ἰδίως Ἀγγλοσάξονες, ποιοῦνται διάκρισιν μεταξὺ τῶν ὅρων «interference» καὶ «intervention». Ἡ intervention εἶναι τι πλεον τῆς interference, εἶναι μία interference αὐταρχική, ἥτις ὑπονοεῖ δυνατότητα κατασταλτικῆς δράσεως. Εἶναι ἀνάμιξις ἐντονος, φθάνουσα εἰς ἄρνησιν τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Κράτους, ἐπιτακτικὴ αἵτησις πρὸς ἐνέργειαν ἢ παράλειψιν, συνεπαγομένη ἐξαναγκασμὸν εἰς περίπτωσιν μὴ συμμορφώσεως⁵⁶.

συνθήκη δὲν ἐπιφέρει αὐτομάτως μεταβίβασιν τοῦ θέματος εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Δ.Δ., ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνήκῃ κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν κρατικὴν ἀρμοδιότητα καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς τὸ Δ.Δ., εἰμὴ μόνον ἐφ' ὅσον αἱ συνθήκαι προβλέπουσι τοῦτο ρητῶς.

54. Ὡς ἀναφέρει ὁ Δρ Evatt, U.N.C.I.O., VI, σελ. 512.

55. Ἀντιθέτως: P. BERTOURD, *La compétence nationale des États et l'O.N.U.*, ἐν *Annuaire Suisse de Dr. Intern.*, 1947, τόμ. IV, σελ. 48 ἐπ., ὑποστηρίζει ὅτι περιορίσθῃ αὐτὸ τὸ domaine réservé εἰς τὰ θέματα, ἅτινα παρουσιάζουν διὰ τὰ Κράτη σπουδαιότητα τοιαύτην, ὥστε νὰ θεωροῦνται ἀνήκοντα εἰς τὴν οὐσιώδη ἀρμοδιότητα τῶν Κρατῶν. Τοιαύτη ἐννοια δὲν ἐρεῖδεται ἐπὶ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ Χάρτου. Ὑπὲρ τῆς ἐν τῷ κειμένῳ ἀπόψεως: KOPELMANAS, σελ. 233 ἐπ. — GOODRICH et HAMBRO, *Commentaire de la Charte des N.U.*, 1946, σελ. 74, — PREUSS, *Rec. des Cours*, 1949, σελ. 599 ἐπ., — RÜCK, *Grundsätze im Völkerrecht*, Zürich, 1946, σελ. 29. Ἡ ἀποψις αὕτη εὐρίσκει ἔρεισμα ἐπὶ τῆς λεκτικῆς διατυπώσεως καὶ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν.

56. LAUTERPACHT, *Rec. des Cours*, σελ. 18 ἐπ. — OPPENHEIM, *International Law*, I, 7η ἐκδ., σελ. 378–380. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς «ἐπεμβάσεως» γενικῶς: H. KELSEN, *General Theory of Law and State*, 1946, σελ. 332. — HALL, *International Law*, 1924, σελ. 347. KOPELMANAS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 236.

Τοιαύτη είναι ἡ τεχνικὴ ἔννοια τῆς ἐπεμβάσεως κατὰ τὸ γενικὸν Διεθνὲς Δημόσιον Δίκαιον ⁵⁷.

Ἐπομένως ὁσάκις τὸ Συμβούλιον προβαίνει εἰς συζήτησιν, ἔρευναν, συμβουλὰς καὶ συστάσεις ἐπὶ ζητήματος δυναμένου νὰ προκαλέσῃ διεθνεῖς ἔριδας καὶ ρήξεις, δὲν δυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν κατὰ τοὺς συγγραφεῖς τούτους περὶ ἐπεμβάσεως (intervention). Μέτρα φιλικῆς ἢ διπλωματικῆς φύσεως εἶναι, κατὰ τὴν ἀντίληψιν ταύτην, κατώτερα τῆς ἐπεμβάσεως (short of intervention) ⁵⁸. Τονίζεται δὲ ὅτι θὰ ἦτο ἄνευ ἐνδιαφέροντος ἡ δημιουργία διεθνoῦς ὁργανώσεως, ἐὰν αὕτη ὀφείλῃ ν' ἀπέχῃ πάντοτε, ὅταν εὐρίσκεται πρὸ διαφορᾶς σχέσιν ἐχούσης μὲ τὴν διακριτικὴν ἀρμοδιότητα μιᾶς κυβερνήσεως.

Ὁ ρόλος τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας κατὰ τὸ κεφ. VI τοῦ Χάρτου τοῦ Ο.Η.Ε. εἶναι διττός. Κατ' ἀρχὴν προβλέπεται διαδικασία τείνουσα εἰς τὸ νὰ παρωθήσῃ τὰ Κράτη νὰ διακανονίσουν τὴν διαφορὰν των μόνα. Ἐξ ἄλλου τὸ μέγιστον τῆς ρυθμιστικῆς δράσεως τοῦ Συμβουλίου εἶναι νὰ κάμῃ μίαν σύστασιν, ἥτις ἔχει μὲν μεγάλην σημασίαν καὶ ἀποτελεῖ πίεσιν ψυχολογικὴν, νομικῶς ὅμως δὲν ἀποτελεῖ ἐπιταγὴν διὰ τὰ Κράτη, ὅπως ἐνεργήσουν συμφώνως πρὸς ταύτην ⁵⁹.

Κατ' ἀρχὴν τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας δὲν διακανονίζει μίαν διαφορὰν, ἀλλὰ προβαίνει ἀπλῶς εἰς σύστασιν. Ἡ σύστασις τοῦ Συμβουλίου, ἥτις προϋποθέτει συμφωνίαν τῶν πέντε μεγάλων, καὶ συνεπῶς μὴ χρῆσιν τοῦ βέτο, δὲν δύναται κατὰ τὴν ἄνω ἀντίληψιν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐπέμβασις.

Κατὰ τὴν πλειονότητα ὅμως τῶν συγγραφέων ⁶⁰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ διάταξις περὶ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν ἀφηρέθη ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῆς λύσεως τῶν διαφορῶν, ὅπου ἔκειτο κατὰ τὸ Σύμφωνον τῆς Κ.Τ.Ε., καὶ ἐτέθη εἰς τὸ προκαταρκτικὸν κεφάλαιον τοῦ Χάρτου, ἀποδεικνύει ὅτι ἠθελήθη καὶ ἡ τοιαύτη ἐπέμβασις τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας νὰ ἀποκλεισθῇ.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἀρθρ. 2 παρ. 7 λέγει, ὅτι οὐδὲν Κράτος εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ ὑποβάλλῃ τοιαύτην ὑπόθεσιν εἰς διαδικασίαν διακανονισμοῦ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ Χάρτου. Δὲν ἐφαρμόζεται ἄρα οὔτε διαδικασία ὑποχρεωτικοῦ διακανονισμοῦ, οὔτε ἡ διαδικασία, οἶονεὶ δικαστικὴ, τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας. Τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τι, εἰμὴ συμφώνως πρὸς τὸ Κεφ. VII, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ πρόκειται πλέον οὐχὶ περὶ διακανονισμοῦ διαφορᾶς, ἀλλὰ περὶ διασφαλίσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς εἰρήνης, εὐρισκομένης ἐν κινδύνῳ.

57. Γ. ΤΕΝΕΚΙΔΟΥ, *Δημόσιον Διεθνὲς Δίκαιον*, 1957, Α', σελ. 214.

58. Παρομοίως ἀναφέρονται μέτρα « short of war », ἅτινα περιέχουσι καταναγκασμόν, χωρὶς νὰ συνεπάγωνται πόλεμον.

59. Ἴδε τὰς ἀτομικὰς γνώμας πλείστων μελῶν τοῦ Διεθνoῦς Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς πρώτης ἀποφάσεως ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ στενοῦ τῆς Κερκύρας (ἀρμοδιότης) μεταξὺ Μ.Β. καὶ Ἀλβανίας.

60. PREUSS, *ἐνθ' ἀνωτ.*, σελ. 60 ἐπ.—KORPELMANAS, σελ. 236.—BERTHOUD, σελ. 68 ἐπ.—GOODRICH, εἰς *International Organisation*, 1949, σελ. 21 ἐπ.—H. WENBERG, ἐν *Archiv des Völkerrechts*, 1950, σελ. 279.

Ἡ ἐξουσία πρὸς ἄμεσον δρᾶσιν, ὡς κατὰ τὴν ὡς ἄνω θεωρίαν εἶναι ἐρμηνευτέος στενῶς ὁ ὅρος « ἐπέμβασις », ἀνήκει κατὰ τὸν Χάρτην μόνον εἰς τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας, αἱ δὲ περιπτώσεις τῆς τοιαύτης ἀμέσου ἐπεμβάσεως τοῦ ὀργάνου τούτου ρητῶς ἐξηρέθησαν τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7. Ἐφ' ὅσον ἐπομένως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ρητῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέμβασις καὶ ἐπὶ διαφορῶν ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, δὲν ὑπολείπεται πλέον στάδιον πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐπεμβάσεως, ἣν ἡ διάταξις αὕτη ἠθέλησε νὰ εἰσαγάγῃ, ἐὰν εἶναι ἀκριβὴς ἡ ἔννοια ἣν ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος θεωρία ἀποδίδει εἰς τὸν ὅρον « ἐπέμβασις ».

Πρὸς ἀποφυγὴν τοιαύτης ἐρμηνείας, ἣτις θὰ ἐξεμηδένιζε τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7, εἰσάγεται διάκρισις κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐὰν ἡ σύστασις ἔχῃ χαρακτῆρα ἀποφάσεως, ἡ περιφρόνησις τῆς ὁποίας δύναται νὰ συνεπάγεται καταναγκασμόν, ἐμπίπτει εἰς τὸ ἄρθρ. 2 παρ. 7⁶¹. Τοῦτο συμβαίνει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κεφ. VI τοῦ Χάρτου. Ἄλλαι συστάσεις καὶ ἂν ἀπευθύνωνται εἰδικῶς πρὸς τὸ Κράτος τι, μὴ ἀποτελοῦσαι δεσμευτικὰς ἀποφάσεις, ὡς εἰς τὸ οἰκονομικόν, κοινωνικόν καὶ ἀνθρωπιστικόν πεδίον, δὲν ἀποκλείονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7, μὴ ἀποτελοῦσαι ἐπέμβασιν. Ἡ διάκρισις αὕτη μεταξὺ ἀπλῶν συστάσεων καὶ ἐχουσῶν χαρακτῆρα ἀποφάσεως δὲν ἀπορρέει ἐκ τοῦ Χάρτου. Τὸναντίον προεβλέφθη ἡ δυνατότης, ὅπως αἱ διαφοραὶ ἐκ θεμάτων ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος οὐδενὸς διακανονισμοῦ τυγχάνωσιν. Αἱ δὲ συστάσεις, εἰς ἃς τὸ Συμβούλιον προβαίνει κατὰ τὸ Κεφ. VI, δὲν προβλέπεται ὅπως συνοδεύωνται ὑπὸ ἀπειλῆς ἐνδεχομένου καταναγκασμοῦ. Ἡ περίπτωσις καταναγκασμοῦ δὲν συνδέεται πρὸς τὴν μὴ ἐπίτευξιν διακανονισμοῦ τῆς διαφορᾶς τῶν μερῶν, ἢ τὴν μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ ἀνακύπτει μόνον εἰς περίπτωσιν ἀπειλῆς ἢ διαταράξεως τῆς εἰρήνης.

Πράγματι ἡ Αὐστραλιανὴ ἀντιπροσωπεία, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῶν Κρατῶν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἐσωτερικῶν των ὑποθέσεων, καίτοι ἐδέχετο ὅτι τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας ἔδει νὰ κέκτηται τὴν ἐξουσίαν πρὸς ἀνάληψιν βιαίας ἐνεργείας, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐδημιουργεῖτο ἀπειλὴ τῆς εἰρήνης, ἔστω καὶ ἐξ ὑποθέσεως ἐσωτερικῆς κατ' ἀρχὴν ἀρμοδιότητος, ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ ἐπεμβάσεως δέον νὰ ἀποκλείῃ τὴν δυνατότητα, ὅπως τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας προβαίῃ εἰς συστάσεις πρὸς διακανονισμόν τῆς διαφορᾶς. Ὡς προέτεινεν ὁ Δόκτωρ Ewatt⁶², τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰμὴ διὰ μέσων καθαρῶς κατασταλτικῶν, δηλ. χρήσεως βίας καὶ οὐχὶ διὰ μέσων προληπτικῶν λ.χ. συμβουλῶν. Ἐννοεῖται ὅτι πρὸς ἐπέμβασιν τοῦ Συμβουλίου δέον νὰ μὴ προβληθῇ τὸ βέτο⁶³.

61. LAUTERPACHT, *Rec. des Cours*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 20.—ORPENHEIM, *International Law*, 7η ἐκδ., σελ. 378.

62. U.N.C.I.O., VI, σελ. 441 ἐπ. Ἡ πρότασις αὕτη, γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς I/1, περιελήφθη εἰς τὸ ἄρθρ. 2 παρ. 7. U.N.C.I.O., VI, σελ. 499.

63. Συνεπῶς, διετίνετο ὁ Δρ. Ewatt, αἱ διαθέτουσαι τὸ βέτο δυνάμεις δὲν δύνανται

Οὕτως ἐνῶ τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας δύναται νὰ ἐπέμβῃ διὰ νὰ σταματήσῃ τὸν πόλεμον, δὲν δύναται νὰ ἐξετάσῃ κατὰ βάθος τὴν διαφορὰν καὶ νὰ προτείνῃ λύσιν. Ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα ἀνήκῃ εἰς τὴν κρατικὴν ἀρμοδιότητα, δὲν δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ ρυθμίσῃ τὴν διαφορὰν, οὔτε καὶ νὰ τὴν ἐρευνήσῃ ἐν τῇ οὐσίᾳ τῆς. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν θὰ ἐπέμβῃ ἢ ὄχι, νὰ ἐξετάσῃ τοὺς ἐνδεχομένους κινδύνους. Ὑπάρχει πράγματι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου μία λογικὴ ἀντίφασις ὡς πρὸς τοῦτο⁶⁴. Διότι πῶς θ' ἀποφανθῇ ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος, ἐὰν δὲν ἐρευνήσῃ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως; Καὶ ἐὰν δὲν δύναται νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ὑπόθεσιν κατ' οὐσίαν « on its merits » δὲν δύναται ἐνδεχομένως νὰ εἴπῃ ἐὰν ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἢ ὄχι τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν. Οὕτω τὸ Συμβούλιον περιέρχεται εἰς θέσιν δύσκολον, ὅπου εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρεθῇ διέξοδος⁶⁵.

4. Ἐξαίρεσις τῶν ἐξαναγκαστικῶν μέτρων τοῦ Κεφαλαίου VII.—Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7 διὰ τῆς τελευταίας φράσεως ὀρίζει ὅτι ἡ τεθεῖσα ἀρχὴ τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος δὲν θὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν ἐξαναγκαστικῶν μέτρων κατὰ τὸ Κεφ. VII. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο προβλέπει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως ἐν περιπτώσει ἀπειλῆς τῆς εἰρήνης, διαταράξεως αὐτῆς καὶ ἐπιθετικῶν πράξεων. Οὕτως ἠκολουθήθη ἡ ἐν Dumbarton Oaks τεθεῖσα ἀρχή, καθ' ἣν ἡ ἐλευθερία τῶν Κρατῶν δὲν δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σημείου προσφυγῆς εἰς πόλεμον πρὸς ρύθμισιν ὑποθέσεως ἔστω καὶ ἀνηκούσης εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Κράτους ἀρμοδιότητα.

νὰ φοβοῦνται τὴν τοιαύτην δρᾶσιν τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, βέβαιαι ὅτι δὲν πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ κατ' αὐτῶν, ἐνῶ τὰ λοιπὰ Κράτη βλέπουν κινδυνεύουσιν τὴν ἐλευθέραν ἀσκήσιν τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς των ἐναντὶ τῆς ἐξωτερικῆς πίεσεως. Οὕτως ἡ Αὐστρالیανή ἀποψις ἔτεινε ἀφ' ἐνὸς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν λῆψιν συλλογικῶν μέτρων πρὸς προστασίαν Κράτους τινὸς ἀπειλουμένου λόγῳ ἐνεργείας του ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ ἀρμοδιότητος, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀποκλείσῃ τὴν δυνατότητα ἀσκήσεως πίεσεως ἐπὶ τοῦ Κράτους τούτου, ἔστω καὶ διὰ συστάσεων πρὸς μεταβολὴν τῆς πολιτικῆς του. Ἐν τούτοις γενικῶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ὀργανωμένης διεθνoῦς κοινωνίας σημασία ἀπεδίδετο εἰς τὴν λῆψιν ἐξαναγκαστικῶν μέτρων κατὰ τοῦ διαταράττοντος τὴν εἰρήνην Κράτους ἢ δημιουργοῦντος διὰ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς του ἀπειλὴν κατ' αὐτῆς. Οὕτως ἡ δίωξις μειονοτήτων ὑπὸ δικτατορικῶν καθεστώτων ἀπεδείχθη πηγὴ διεθνῶν συγκρούσεων, τοιαύτη δὲ τακτικὴ θὰ ἦτο ὀλέθριον ἐὰν ἐκαλύπτετο διὰ τῆς ἀποκλειστικῆς κρατικῆς ἀρμοδιότητος. πρβλ. PREUSS, σελ. 48, καὶ Γαλλικὰς προτάσεις ἐν U.N.C.I.O., IV, Doc. 2 G/7 (ο) ad ch. VIII-A-7. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν ἐξαναγκαστικῶν μέτρων, ἅτινα δύναται νὰ λάβῃ τὸ Συμβούλιον ἐν περιπτώσει ἀπειλῆς ἢ διαταράξεως τῆς εἰρήνης, περιλαμβάνονται τόσον τὰ τοῦ ἄρθρ. 41, ὅσον καὶ τὰ τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ Χάρτου. Οὕτω δὲν ἀποκλείονται τὰ ἐν παρ. 41 ἐξαναγκαστικά μέτρα, μὴ συνεπαγόμενα τὴν χρῆσιν ἐνόπλου βίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, προληπτικὰ οὕτως εἶπεῖν, ταύτης. Ἐκεῖνα ἅτινα ἀποκλείονται, εἶναι αἱ κατὰ τὸ ἄρθρ. 39 συστάσεις ἐπὶ σκοπῷ διακλονισμοῦ τῆς διαφορᾶς, PREUSS, σελ. 44, σημ. 1.

64. Πρβλ. ὑπόμνημα τοῦ Νορβηγοῦ ἀντιπροσώπου, U.N.C.I.O., VI, σελ. 430.

65. Ἀνάλυσιν τῆς δυσχερείας καὶ κριτικὴν ἴδε ἐν KOPELMANAS, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 230, σημ. 1.—G. SCELLE, *Cours de doctorat*, 1947-1948, Paris, σελ. 88-89.

Ἐὰν συνεπῶς ὑπόθεσις τῆς Κρατικῆς ἀρμοδιότητος ἀπειλῇ νὰ διαταράξη τὴν εἰρήνην, τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας ἀναλαμβάνει τὸ δικαίωμα ἐπεμβάσεως πρὸς λήψιν προληπτικῶν ἢ κατασταλτικῶν μέτρων ⁶⁶. Ἡ ἐπέμβασις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, συνισταμένη εἰς μέτρα ἐξαναγκαστικά, θὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν διατήρησιν ἢ ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, χωρὶς νὰ θίγῃ τὴν οὐσίαν τῆς διαφορᾶς ⁶⁷.

Καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἐπομένως ἡ διαφορὰ ἔχει φθάσει εἰς σημεῖον, ὥστε νὰ προκαλῇ ἀπειλὴν ἢ διατάραξιν τῆς εἰρήνης, οὐδόλως ἐπιτρέπεται διακανονισμὸς ταύτης διὰ τῶν μεθόδων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ Χάρτου, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀφορᾷ εἰς θέματα ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος τῶν κατ' ἰδίαν Κρατῶν.

5. *Τίς θὰ κρίνῃ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος.*—Ἡδὴ ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ διετυπώθησαν φόβοι μήπως ἡ μὴ ἀνάθεσις εἰς ὠρισμένον ὄργανον τῆς λήψεως ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἂν θέμα τι ἀνήκῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα, ὡς ρητῶς προεβλέπετο ἐν τῷ ἄρθρ. 15 παρ. 8 τοῦ Συμφώνου, καταλήξῃ εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ ἕκαστον ἐνδιαφερόμενον Κράτος τὴν κρίσιν περὶ τούτου, ἥτις πλέον θὰ ἐστηρίζετο εἰς κριτήρια πολιτικά ⁶⁸. Πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτων ἐνδεχομένων ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προέτεινεν ἐνώπιον τῆς πρώτης ὑποεπιτροπῆς τῆς διασκέψεως, ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῇ αἰτήσῃ μέρους τινὸς ν' ἀποφασίζῃ, ἐὰν κατάστασις τις ἢ διαφορὰ ἀνακύπτῃ ἐκ θεμάτων, ἅτινα κατὰ τὸ Διεθνὲς δίκαιον ἐμπίπτουν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους ⁶⁹. Οὕτω προετείνετο ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον ὑποχρεωτικὴ ἀρμοδιότης ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, δηλ. τῶν ἐνδεχομένων ἀμφισβητήσεων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7. Ἡ πρότασις αὕτη ἔλαβε 17 ψήφους κατὰ 14, μὴ τυχούσα τῆς ἀπαιτουμένης πλειοψηφίας τῶν 2/3 ⁷⁰.

66. Διάκρισιν τῶν δυναμένων νὰ ληφθῶσι μέτρων εἰς προληπτικά, κατασταλτικά καὶ προσωρινὰ ἢ συντηρητικά, βλ. ἐν KOPELMANAS, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 228.

67. PREUSS, *Rec. des Cours*, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 41. Οὕτω διετυπώθη ἡ διάταξις κατὰ πρότασιν τῆς Αὐστραλιανῆς ἀντιπροσωπείας. Ἴδε ὑπόμνημα ταύτης ἐν U.N.C.I.O., VI. Doc. 969-I/1/39, σελ. 638 καὶ Dr Ewatt, αὐτόθι, Doc. 926-I/1/36, ὅστις ἐπρότεινε τὸν προσδιορισμὸν : ἐξαναγκαστικά μέτρα, καὶ οὐχὶ πάντα τὰ μέτρα τοῦ κεφαλαίου VII. Ἐτονίσθη οὕτως ὅτι μόνον ἐν ἐσχάτῃ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἡ ἐπέμβασις.

68. U.N.C.I.O., VI, σελ. 110 ἐπ.

69. U.N.C.I.O., VI, σελ. 509.

70. Ἀντετάχθη εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Η.Π.Α., ὅτι ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀρχὴ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Διεθνοῦς Δικαστηρίου ἀπεκρούετο ὑπὸ τῶν συνελθόντων ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ Κρατῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοιαῦται ἀμφιβολίαι περὶ τὴν ἔννοιαν ὁρου τινὸς δύνανται νὰ προκύβουν καὶ ἐπὶ ἑτέρων διατάξεων τοῦ Χάρτου, ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἐρμηνείας τοῦ Χάρτου Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν, ὅπως μὴ ἀνατεθῇ ἡ ἐρμηνεία τοῦ Χάρτου εἰς τὸ Δικαστήριον δι' ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων τούτου. Ἡ λύσις τοιούτων ζητημάτων, προσετίθετο, θὰ ἀνήκῃ εἰς πᾶν ὄργανον βλ. H. KELSEN, *The Law of the U.N.*, σελ. 780, σημ. 6.

Ἀκολουθῶς ἐξητάσθη βελγικὴ πρότασις ⁷¹, καθ' ἣν ἡ κρίσις ἀνετίθετο εἰς τὴν Ὁργάνωσιν αὐτὴν ταύτην ⁷², ἣτις ἐπίσης ἀπερρίφθη διὰ ψήφων 27 κατὰ 7. Οὕτω εἰς τὸν χάρτην δὲν περιελήφθη σχετικὴ διάταξις.

Ὁ Kelsen ⁷³ δέχεται ὡς δυνατὰς ἀμφοτέρας τὰς ἐρμηνείας, ἥτοι: α/ τὸ ἐνδιαφερόμενον Κράτος θὰ ἀποφασίζῃ ὅτι τὸ θέμα ἀνήκει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ ἀρμοδιότητα, ἢ β/ τὸ ὄργανον τῶν Η.Ε. θὰ ἀποφασίζῃ περὶ τούτου δεσμευτικῶς διὰ τὰ Κράτη. Ἡ διατύπωσις τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7 φαίνεται ὅτι ὁδηγεῖ τὸν συγγραφέα τοῦτον πρὸς τὴν πρώτην ἐκδοχὴν ⁷⁴.

Ἡ ἀποψις αὕτη ⁷⁵, καθ' ἣν εἰς τὰς Κυβερνήσεις ἀνήκει τὸ δικαίωμα, ὅπως δηλώσιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἀνήκει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, καὶ ἐπομένως νὰ προβάλλωσι βέτο εἰς πᾶσαν ἀνάμιξιν τοῦ Ο.Η.Ε., βασιζέται εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς κυριαρχίας τοῦ Κράτους, προσδιοριζομένης ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κράτους. Εἶναι πράγματι ἄρνησις τοῦ Χάρτου καὶ ὀπισθοδρομήσις εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς κυριαρχίας ὑπὸ τὴν πλέον ἀπεχθῆ αὐτῆς μορφήν,

71. U.N.C.I.O., VI, σελ. 517. Ὁ ὑποβαλὼν τὴν πρότασιν Βέλγος ἀντιπρόσωπος καθηγητῆς Rolin, ὑποστηρίζων τὸ Ἰράν ἐνώπιον τοῦ Δ.Δ.Δ. (C.I.J. Mémoires, Affaire de l'Anglo-Iranian Oil Co, σελ. 468), δέχεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7, ὅτι τὸ Δικαστήριον δεόν νὰ κρίνῃ τὸ ζήτημα καὶ οὐχὶ ἕκαστον Κράτος.

72. Κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης ὁ Dr Ewatt παρετήρησε περιέργως, ὅτι αὕτη « καθιστᾷ τὴν ὀργάνωσιν κριτὴν τῶν ἰδίων αὐτῆς πράξεων », U.N.C.I.O., VI, σελ. 518.

73. *The Law of the U.N.*, σελ. 783 ἐπ.

74. Περιορισμὸν τοῦ ὄργανου τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ δὴ τοῦ Διεθνoῦς Δικαστηρίου ὅπως κρίνῃ κατὰ τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀποτελεῖ ἡ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας τῶν Η.Π.Α., τῆς 2 Αὐγούστου 1946, ἐξουσιοδοτοῦσα τὸν Πρόεδρον Η.Π., νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Γεν. Γραμματείαν τῶν Η.Ε. δήλωσιν ἀποδοχῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας κατὰ τὸ ἀρθρ. 36 παρ. 2 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Διεθνoῦς Δικαστηρίου περιέχουσας τὴν ρήτραν ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη δὲν θὰ ἐφαρμόζεται ἐπὶ διαφορῶν ἀφορωσῶν θέματα οὐσιωδῶς ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Η.Π.Α. κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν τῶν Η.Π.Α. Kelsen, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 784, σημ. 8. Yearbook I.C.J. 1946-47, σελ. 217-18. Ἡ ρήτρα αὕτη, διὰ τῆς ὁποίας τὸ Κράτος διατηρεῖ τὴν εὐχέρειαν νὰ προσδιορίσῃ αὐτὸ τοῦτο τὴν ἔκτασιν τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, κρίνεται ὑπὸ τοῦ CH. ROUSSEAU ἐν Annuaire I.D.I., 1950, σελ. 17, ὡς ἀναφανδὸν ἀντίθετος πρὸς τὴν ἀρχὴν κατὰ τὴν ὑποῖαν ὁ διαιτητῆς ἢ ὁ δικαστῆς εἶναι κριτῆς τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, ὡς καὶ εἰς τὴν νομολογίαν ἐπὶ τῆς ἐπιφυλασσομένης ἀρμοδιότητος. Ὁμοίως πρὸς τὴν ρήτραν τῶν Η.Π.Α. ἴδε τὰς ἐπιφυλάξεις Μεξικοῦ καὶ Πακιστάν ἐν Yearbook I.C.J. 1947-48, σελ. 129, 131 κ.ά. ΗΛ. ΚΡΙΣΠΗ, *Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τοῦ Ο.Η.Ε.*, 1959, σελ. 143 ἐπ.

75. Ὑπὲρ ταύτης ἴδε προσέτι: H. Kelsen, *Limitations on the function of the U.N.*, Yale Law Journal, τόμ. 55 (1946), σελ. 998 ἐπ. Ἐπίσης C. EAGLETON, *The United Nations, Aims and Structure*, αὐτόθι, σελ. 979 ἐπ.—LEO GROSS, *The Charter of the United Nations and the Lodge Reservations*, A.J.I.L., 1947, σελ. 540 ἐπ.—R. BRUNET, *La Garantie Internationale des Droits de l'Homme après La Charte*, Genève, 1947, σελ. 162. Ὁ J. NISOT, A.J.I.L., 1949, σελ. 777, δέχεται ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ὄργανου τῶν Η.Ε. ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι νομικῶς ὀρθή, δὲν δεσμεύει τὸ Κράτος, ὅπερ ἀρνούμενον νὰ συμμορφωθῇ πρὸς ταύτην δὲν παραβιάζει τὸν Χάρτην, ὡς ἐπίσης δὲν δεσμεύει τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον, ὅπερ δυνατόν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

ὥς συνέβαιναν ἄλλοτε λ.χ. ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν συνθηκῶν ὑποχρεωτικῆς διαίτησας. Οὕτω πράγματι θὰ κατελήγομεν εἰς ἀνυπαρξίαν τοῦ Χάρτου.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 δὲν εἶναι ν' ἀφεθῇ εἰς ἕκαστον Κράτος ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἀν θέμα τι ἀνήκη εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ἀρμοδιότητα⁷⁶. Τοῦτο δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς τετάρτης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Χάρτου, τὴν ὁποίαν ὁμοφώνως ἐδέχθη ἡ διάσκεψις τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἕκαστον ὄργανον τῶν Η.Ε. ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐρμηνεύῃ τὰς διατάξεις τοῦ Χάρτου, τὰς σχετικὰς πρὸς τὰ ἔργα του, καὶ συνεπῶς εἶναι κριτὴς τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ⁷⁷.

Σχετικὸν ἐρώτημα ἐτέθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ch. Rousseau ὡς εἰσηγητοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου κατὰ τὴν ἔρευναν ὑπὸ τούτου τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα. Ὁ εἰσηγητὴς ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ μόνη νοητὴ μέθοδος προσδιορισμοῦ εἶναι ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον εἴτε διὰ τῆς γνωμοδοτικῆς, εἴτε διὰ τῆς δικαιοδοτικῆς ὁδοῦ. Τὰ μέλη τῆς ἐπιληφθείσης 2ας Ἐπιτροπῆς ἐξεδηλώσαν δισταμένας ἀπόψεις, ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, τοῦ Ρώσσου Krylov, ἐκφρασθέντος κατηγορηματικῶς κατὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ Δικαστήριον⁷⁸. Τὸ Ἰνστιτούτον κατὰ τὴν σύνοδον αὐτοῦ εἰς Aix en Provence ἔκρινε κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ ὅτι : « Τὸ ζήτημα ἐὰν ἐπὶ συγκεκριμένης περιπτώσεως τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἀνάγεται ἢ οὐ εἰς τὴν ἐπιφυλασσομένην εἰς τὰ Κράτη περιοχὴν εἶναι εἰς περίπτωσιν ἀμφισβήτησεως ζήτημα κατ' ἐξοχὴν πρόσφορον πρὸς λύσιν ὑπὸ διεθνοῦς δικαστικοῦ ὀργάνου ».

Ἀποτελεῖ σοβαρὸν ζήτημα τῆς διεθνοῦς ὀργανώσεως ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τῆς ἀρμοδιότητος, καὶ γενικώτερον τῆς νομιμότητος, ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῶν Η.Ε.

76. Οὕτω : PREUSS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 50.— G. SCELLE, *Cours de doctorat*, 1947-48, σελ. 90.— POLLUX, *The Interpretation of the Charter*, B.Y.B.I.L., 1946, σελ. 55 ἐπ.— KOPELMANAS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 241 ἐπ. 264 ἐπ.— FINCHAM, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 95. Ἡ διάταξις τοῦ Συμφώνου Κ.Τ.Ε. ἀνεγνώριζε ρητῶς, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸ ὄργανον τῆς Κ.Τ.Ε. τὴν ἐξουσίαν ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς ἐνστάσεως περὶ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Κράτους.

77. U.N.C.I.O., XIII, σελ. 709. Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἀναφέρει ὅτι : « Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας των εἶναι ἀναπόφευκτον τὰ διάφορα ὄργανα τῆς Ὄργανώσεως νὰ προβοῦν εἰς ἐρμηνείαν τῶν μερῶν τοῦ Χάρτου, τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζονται εἰς τὰς εἰδικωτέρας λειτουργίας αὐτῶν. Ἡ διαδικασία αὕτη εἶναι ἐμφυτος εἰς τὴν λειτουργίαν παντὸς ὀργανισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ δράσις ρυθμίζεται ὑπὸ κειμένου τινός, καθορίζοντος τὰ ἔργα καὶ τὰς ἐξουσίας του. Δὲν εἶναι ὅθεν ἀναγκαῖον νὰ ἐνσωματωθοῦν ἐν τῷ Χάρτῃ διατάξεις, ἔχουσαι ὡς σκοπὸν εἴτε νὰ ἐξουσιοδοτοῦν εἴτε νὰ ἐπιδιοκιμάζουν τὴν κανονικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης ». Αἱ σχέψεις αὗται ἀφοροῦν τὰ τρία κυρίαρχα ὄργανα τῶν Η.Ε., ἥτοι τὴν Γεν. Συνέλευσιν, τὸ Συμβ. Ἀσφαλείας καὶ τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον.

78. *Annuaire de l'Institut de Droit International*, Session de Bath, 1950, I, σελ. 13 ἐπ.

ἀφ' ἐνὸς καὶ τῶν μελῶν ἀφ' ἑτέρου. Ἡ λύσις τῶν σχετικῶν ἀμφισβητήσεων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου θὰ ᾔτο πλέον ἱκανοποιητικὴ ἢ ἡ σημερινὴ κατάστασις, καθ' ἣν ἕκαστον ὄργανον κρίνει κυριάρχως, εἶναι δὲ δυνατὰ καὶ ἀντιφατικαὶ ἀποφάσεις ⁷⁹.

Σημειωτέον ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ, προέβλεπεν ὡς ὑποχρεωτικὴν τὴν αἴτησιν γνωμοδότησεως τοῦ Δ.Δ.Δ.Δ., ἐφ' ὅσον προεβάλλετο ἐπὶ διαιτησίας ἢ ἐνστάσις ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ⁸⁰.

VI. Ἡ πρακτικὴ τοῦ Ο.Η.Ε.

1. Σημασία τῆς πρακτικῆς.—Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Χάρτου ἐμφανίζουν διεύρυνσιν ἢ χαλάρωσιν τῶν ἐννοιῶν, δι' ὧν προσδιορίζεται τὸ πεδῖον τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, τόσον περιοριστικῶς ρυθμισθὲν ἐν τῷ Συμφώνῳ Κ.Τ.Ε. Ἡ ἐλαστικότης τῶν διατάξεων τοῦ Χάρτου παρέχει στάδιον πρὸς διασάφησιν τῆς ἐννοίας ὑπὸ τῆς πρακτικῆς.

Αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι τοῦ Χάρτου δὲν διαφωτίζουν ἐπαρκῶς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως. Ἐν Ἀγ. Φραγκίσκῳ ὑπῆρξε συγκεχυμένη συζήτησις, ἐξεδηλώθησαν δὲ σημαντικαὶ διαφοραὶ ἀπόψεων.

Αἱ δηλώσεις τοῦ Foster Dulles περὶ ἀπλότητος καὶ ἐλαστικότητος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Χάρτου καὶ ἡ ἐπίκλησις τοῦ παραδείγματος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συντάγματος τῶν Η.Π.Α. ὑποδηλοῦν, ὅτι ὁ Καταστατικὸς Χάρτης περιέχει ἀφ' ἑαυτοῦ ἐννοίαν, ἀνεξάρτητον τῆς προθέσεως τῶν συντακτῶν του, καὶ ἥτις δέον νὰ ἐξευρίσκειται κατὰ τὴν διαρκῆ ἐφαρμογὴν του ἐν τῇ πράξει. Οὕτως ἐμμέσως αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι παραγκωνίζονται, ὡς παράγων τῆς ἐρμηνείας.

Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον ἐλάχιστα ἐβοηθήθη ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ Χάρτου πρὸς ἐρμηνείαν αὐτοῦ. Ἰδιαιτέρως ὁ δικαστὴς Alvarez εἰς τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν γνωματεύσεως ἐπὶ τῆς εἰσδοχῆς νέων μελῶν εἰς τὰ Η.Ε. παρετήρησεν ⁸¹, ὅτι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι πολυμερῶν συνθηκῶν σχετικῶν πρὸς διεθνεῖς ὁργανώσεις ἔχουν μικρὰν ἀξίαν. Περιλαμβάνουν γνώμας ὅλων τῶν εἰδῶν, τῶν ὁποίων ἡ μνεία δύναται νὰ παραπλανήσῃ, ἐνῶ ἄλλα Κράτη δύνανται νὰ προσχωρήσουν ἀργότερον εἰς τὴν συνθήκην, ξένα πρὸς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας. Οὕτως ἀντὶ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον ἐπροτίμησε νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς

⁷⁹. Ὁ Charles Rousseau, ἐν τῇ εἰσηγήσει του πρὸς τὸ Ι.Δ.Δ. (Annuaire, 1950, τόμ. 1, σελ. 15) χαρακτηριστικῶς τονίζει ὅτι: πᾶν πρόβλημα κατανομῆς ἢ καθορισμοῦ ἀρμοδιοτήτων εἰς τὴν διεθνῇ νομικῇ τάξιν ὑπάγεται ἐκ φύσεως εἰς τὴν δικαιοδοτικὴν λειτουργίαν.

⁸⁰. C. TÉNÉKIDÈS, *La conception hellénique du domaine réservé*, Revue de International, 1932, σελ. 467.

⁸¹. C.I.J. Recueil, 1950, σελ. 18.

ὥς συνέβαιναν ἄλλοτε λ.χ. ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν συνθηκῶν ὑποχρεωτικῆς διαίτησias. Οὕτω πράγματι θὰ κατελήγομεν εἰς ἀνυπαρξίαν τοῦ Χάρτου.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 δὲν εἶναι ν' ἀφεθῇ εἰς ἕκαστον Κράτος ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἂν θέμα τι ἀνήκη εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ ἀρμοδιότητα⁷⁶. Τοῦτο δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς τετάρτης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Χάρτου, τὴν ὁποίαν ὁμοφώνως ἐδέχθη ἡ διάσκεψις τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἕκαστον ὄργανον τῶν Η.Ε. ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐρμηνεύῃ τὰς διατάξεις τοῦ Χάρτου, τὰς σχετικὰς πρὸς τὰ ἔργα του, καὶ συνεπῶς εἶναι κριτὴς τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ⁷⁷.

Σχετικὸν ἐρώτημα ἐτέθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ch. Rousseau ὡς εἰσηγητοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου κατὰ τὴν ἔρευναν ὑπὸ τούτου τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα. Ὁ εἰσηγητὴς ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ μόνη νοητὴ μέθοδος προσδιορισμοῦ εἶναι ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον εἴτε διὰ τῆς γνωμοδοτικῆς, εἴτε διὰ τῆς δικαιοδοτικῆς ὁδοῦ. Τὰ μέλη τῆς ἐπιληφθείσης 2^{ας} Ἐπιτροπῆς ἐξεδηλώσαν δισταμένας ἀπόψεις, ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, τοῦ Ρώσου Krylov, ἐκφρασθέντος κατηγορηματικῶς κατὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ Δικαστήριον⁷⁸. Τὸ Ἰνστιτούτον κατὰ τὴν σύνοδον αὐτοῦ εἰς Aix en Provence ἔκρινε κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ ὅτι : « Τὸ ζήτημα ἐὰν ἐπὶ συγκεκριμένης περιπτώσεως τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ἀνάγεται ἢ οὐ εἰς τὴν ἐπιφυλασσομένην εἰς τὰ Κράτη περιοχὴν εἶναι εἰς περίπτωσιν ἀμφισβήτησεως ζήτημα κατ' ἐξοχὴν πρόσφορον πρὸς λύσιν ὑπὸ διεθνoῦς δικαστικοῦ ὁργάνου ».

Ἀποτελεῖ σοβαρὸν ζήτημα τῆς διεθνoῦς ὁργανώσεως ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ πιστὴ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τῆς ἀρμοδιότητος, καὶ γενικώτερον τῆς νομιμότητος, ὑπὸ τῶν ὁργάνων τῶν Η.Ε.

76. Οὕτω : PREUSS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 50.— G. SCELLE, *Cours de doctorat*, 1947-48, σελ. 90.— POLLUX, *The Interpretation of the Charter*, B.Y.B.I.L., 1946, σελ. 55 ἐπ.— KOPELMANAS, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 241 ἐπ. 264 ἐπ.— FINCHAM, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 95. Ἡ διάταξις τοῦ Συμφώνου Κ.Τ.Ε. ἀνεγνώριζε ρητῶς, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸ ὄργανον τῆς Κ.Τ.Ε. τὴν ἐξουσίαν ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς ἐνστάσεως περὶ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Κράτους.

77. U.N.C.I.O., XIII, σελ. 709. Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἀναφέρει ὅτι : « Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας των εἶναι ἀναπόφευκτον τὰ διάφορα ὄργανα τῆς Ὁργανώσεως νὰ προβοῦν εἰς ἐρμηνείαν τῶν μερῶν τοῦ Χάρτου, τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζονται εἰς τὰς εἰδικωτέρας λειτουργίας αὐτῶν. Ἡ διαδικασία αὕτη εἶναι ἐμφυτος εἰς τὴν λειτουργίαν παντὸς ὁργανισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ δράσις ρυθμίζεται ὑπὸ κειμένου τινός, καθορίζοντος τὰ ἔργα καὶ τὰς ἐξουσίας του. Δὲν εἶναι ὅθεν ἀναγκαῖον νὰ ἐνσωματωθοῦν ἐν τῷ Χάρτῃ διατάξεις, ἔχουσαι ὡς σκοπὸν εἴτε νὰ ἐξουσιοδοτοῦν εἴτε νὰ ἐπιδιοκιμᾶζουν τὴν κανονικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης ». Αἱ σχέσεις αὗται ἀφοροῦν τὰ τρία κυρίαρχα ὄργανα τῶν Η.Ε., ἥτοι τὴν Γεν. Συνέλευσιν, τὸ Συμβ. Ἀσφαλείας καὶ τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον.

78. *Annuaire de l'Institut de Droit International*, Session de Bath, 1950, I, σελ. 13 ἐπ.

ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν μελῶν ἀφ' ἑτέρου. Ἡ λύσις τῶν σχετικῶν ἀμφισβητήσεων ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου θὰ ᾔτο πλέον ικανοποιητικὴ ἢ ἡ σημερινὴ κατάστασις, καθ' ἣν ἕκαστον ὄργανον κρίνει κυριάρχως, εἶναι δὲ δυνατὰ καὶ ἀντιφατικαὶ ἀποφάσεις ⁷⁹.

Σημειωτέον ὅτι τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ, προέβλεπεν ὡς ὑποχρεωτικὴν τὴν αἴτησιν γνωμοδότησεως τοῦ Δ.Δ.Δ.Δ., ἐφ' ὅσον προεβάλλετο ἐπὶ διαιτησίας ἢ ἐνστάσις ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ⁸⁰.

VI. Ἡ πρακτικὴ τοῦ Ο.Η.Ε.

1. Σημασία τῆς πρακτικῆς.—Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Χάρτου ἐμφανίζουν διεύρυνσιν ἢ χαλάρωσιν τῶν ἐννοιῶν, δι' ὧν προσδιορίζεται τὸ πεδῖον τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος, τόσον περιοριστικῶς ρυθμισθὲν ἐν τῷ Συμφώνῳ Κ.Τ.Ε. Ἡ ἐλαστικότης τῶν διατάξεων τοῦ Χάρτου παρέχει στάδιον πρὸς διασάφησιν τῆς ἐννοίας ὑπὸ τῆς πρακτικῆς.

Αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι τοῦ Χάρτου δὲν διαφωτίζουν ἐπαρκῶς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως. Ἐν Ἀγ. Φραγκίσκῳ ὑπῆρξε συγκεχυμένη συζήτησις, ἐξεδηλώθησαν δὲ σημαντικαὶ διαφοραὶ ἀπόψεων.

Αἱ δηλώσεις τοῦ Foster Dulles περὶ ἀπλότητος καὶ ἐλαστικότητος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Χάρτου καὶ ἡ ἐπίκλησις τοῦ παραδείγματος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συντάγματος τῶν Η.Π.Α. ὑποδηλοῦν, ὅτι ὁ Καταστατικὸς Χάρτης περιέχει ἀφ' ἑαυτοῦ ἐννοίαν, ἀνεξάρτητον τῆς προθέσεως τῶν συντακτῶν του, καὶ ἥτις δέον νὰ ἐξευρίσκειται κατὰ τὴν διαρκῆ ἐφαρμογὴν του ἐν τῇ πράξει. Οὕτως ἐμμέσως αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι παραγκωνίζονται, ὡς παράγων τῆς ἐρμηνείας.

Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον ἐλάχιστα ἐβοηθήθη ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ Χάρτου πρὸς ἐρμηνείαν αὐτοῦ. Ἰδιαιτέρως ὁ δικαστὴς Alvarez εἰς τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν γνωματεύσεως ἐπὶ τῆς εἰσδοχῆς νέων μελῶν εἰς τὰ Η.Ε. παρετήρησεν ⁸¹, ὅτι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι πολυμερῶν συνθηκῶν σχετικῶν πρὸς διεθνεῖς ὁργανώσεις ἔχουν μικρὰν ἀξίαν. Περιλαμβάνουν γνώμας ὅλων τῶν εἰδῶν, τῶν ὁποίων ἡ μνεία δύναται νὰ παραπλανήσῃ, ἐνῶ ἄλλα Κράτη δύνανται νὰ προσχωρήσουν ἀργότερον εἰς τὴν συνθήκην, ξένα πρὸς τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας. Οὕτως ἀντὶ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον ἐπροτίμησε νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς

79. Ὁ Charles Rousseau, ἐν τῇ εἰσηγήσει του πρὸς τὸ Ι.Δ.Δ. (Annuaire, 1950, τόμ. 1, σελ. 15) χαρακτηριστικῶς τονίζει ὅτι: πᾶν πρόβλημα κατανομῆς ἢ καθορισμοῦ ἀρμοδιοτήτων εἰς τὴν διεθνῇ νομικῇ τάξιν ὑπάγεται ἐκ φύσεως εἰς τὴν δικαιοδοτικὴν λειτουργίαν.

80. C. TÉNÉKIDÈS, *La conception hellénique du domaine réservé*, Revue de International, 1932, σελ. 467.

81. C.I.J. Recueil, 1950, σελ. 18.

έρμηνείας τὴν ὁποίαν τὰ μέρη διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς συνθήκης ἐδέχθησαν ⁸².

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7 τοῦ Χάρτου ἀποτελεῖ παράδειγμα νομικοῦ κειμένου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀμφίβολος ἔννοια δὲν ὀφείλεται εἰς ἀθέλητον ἀτελῆ διατύπωσιν, ἀλλ' εἰς ἐνσυνείδητον τεχνικὴν τοῦ νομοθέτου τοῦ Χάρτου, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ἀποφανθῇ σαφῶς, οὕτω δὲ παρέσχεν ἔδαφος ἀποφάσεως εἰς τὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα μέλλουσι νὰ ἐφαρμόσωσι τὴν διάταξιν.

Τὸ φαινόμενον νομικῶν κανόνων, δυναμένων νὰ ἔχωσι λόγῳ τῆς διατυπώσεως αὐτῶν πλείονας τῆς μιᾶς ἐννοίας, δὲν εἶναι σπάνιον, εἶναι δὲ ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ὁ κανὼν ἐμφανίζεται αὐτοδύναμος καὶ ἀνεξάρτητος τοῦ συντάκτου του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ νομικὸς κανὼν δύναται νὰ προσαρμόζεται εἰς τὰς μεταβαλλομένας περιστάσεις, ἄνευ νομοθετικῶν τροποποιήσεων ⁸³.

Ἡ ἐξεύρεσις τῆς καλουμένης « ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου » καθίσταται, ὡς θεωρητικὴ ἐργασία, πολλάκις ματαία ἢ ἀνέφικτος. Πρακτικὴν σημασίαν ἀποκτᾷ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐρμηνεία αὕτη συνοδεύεται μετὰ δεσμευτικῆς δυνάμεως, εἴτε γενικῶς, προερχομένης ἐξ ἐρμηνευτικοῦ κανόνος νομοθετικῶς τιθεμένου, εἴτε περιπτωσιολογικῶς, προσδιοριζομένης ὑπὸ ὀργάνου ἐφαρμόζοντος τὸν κανόνα εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν, λ.χ. ὑπὸ δικαστηρίου, ὅτε ἡ ἐρμηνεία εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὴν συγκεκριμένην τὰύτην περίπτωσιν. Καὶ ἡ τελευταία αὕτη ἐρμηνεία ἀποτελεῖ ἐνέργειαν δημιουργικὴν δικαίου, καθ' ὅσον διὰ τὰύτης καθίσταται δεσμευτικὴ μία ἔννοια τοῦ νομικοῦ κανόνος μεταξὺ πολλῶν, αἵτινες πᾶσαι θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστηριχθῶσι λογικῶς ⁸⁴. Ἡ ἐκλογή τῆς δοτέας ἐρμηνείας δὲν τυγχάνει ἀνεπηρέαστος ἀπὸ ἀπόψεις σκοπιμότητος, ἀπόψεις δηλαδὴ πολιτικῆς φύσεως ⁸⁵. Καθίσταται ὅθεν σημαντικὴ ἡ λειτουργία τῶν ὀργάνων, οὐ μόνον τῶν νομοθετικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐφαρμοζόντων τοὺς κανόνας τοῦ Δικαίου ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ περιεχομένου τούτων ⁸⁶.

82. C.I.J., Recueil, σελ. 9.

83. Ἴδε τὰς ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ δικαίου χαρακτηριστικὰς παρατηρήσεις τοῦ H. KELSEN, εἰς τὸν πρόλογον τοῦ ἔργου του : *The Law of the United Nations*, London, 1950. Πρβλ. M. WALINE, *Le pouvoir normatif de la jurisprudence*, ἐν *La Technique et les Principes du Droit Public*, II, σελ. 613 ἐπ.

84. Ἐκ τῆς νομολογίας τῶν ἐσωτερικῶν δικαστηρίων ἀναφέρομεν τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἥτις, ἀσχολουμένη μὲ πληθώραν νομοθετημάτων, ρυθμιζόντων ποικίλης φύσεως διοικητικὰ θέματα καὶ παρουσιαζόντων πολλάκις κενὰ ἢ ἀτελείας νομοτεχνικὰς μέχρις ἀντιφάσεων, εἶναι ἠναγκασμένη νὰ προσφεύγῃ συχνάκις εἰς ἐξεύρεσιν τῆς « ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου », συμπληροῦσα οὕτω τὸ κείμενον τούτου. Ἴδε λ.χ. ἀποφ. Συμβ. Ἐπικρ. 1099, 1310, 1435/1953 κ.ἄ. πολλάς.

85. Ὁ KELSEN, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. XV, ἀναφέρει ὅτι ἡ κατὰ τὰ ἐν τῷ κειμένῳ δεσμευτικὴ ἐρμηνεία, ἣν ἀποκαλεῖ « αὐθεντικὴν », δύναται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἐρμηνευόμενον κανόνα ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ἡ « μὴ-αὐθεντικὴ » ἐρμηνεία δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ ὑποστηρίξῃ. Οὕτω διὰ τῆς τοιαύτης ἐρμηνείας ὁ κανὼν δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ ὑφ' ἑτέρου, ὅπως διαφόρου περιεχομένου. Πρβλ. POLLUX, *The Interpretation of the Charter*, *British Year Book, Int. Law*, 1946, σελ. 78.

86. Ἡ ἐπιστημονικὴ προσπάθεια τοῦ θεωρητικοῦ ἐρμηνευτοῦ ἀποτελεῖ προτάσεις καὶ

2. Ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 ὡς πρὸς τὸν τρόπον δράσεως τῶν Η.Ε.—Σαφὴς πρόθεσις τῶν ἐν Ἀγ. Φραγκίσκῳ ἐπεξεργασθέντων τὸν Χάρτην ἦτο νὰ ἀπαγορευθῇ οὐ μόνον ἡ διατύπωσις συστάσεων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ συζήτησις⁸⁷ ἐπὶ ὑποθέσεων ἀναφερομένων εἰς θέματα ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος. Παρέμεινεν ὅμως ἀμφιβολία, ἂν ἡ ἀπαγόρευσις τῆς συζητήσεως ἀφορᾷ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν θεμάτων ἢ καὶ εἰς πρακαταρκτικὰ ζητήματα διαδικασίας, ἅτινα τίθενται κατὰ πρῶτον. Οὕτω τὸ ζήτημα τῆς ἐγγραφῆς ὑποθέσεώς τινος εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν προεκάλεσε πολλάκις διατύπωσιν ἀπόψεων ἀντιφατικῶν. Ἄν ἡ ἐγγραφή αὕτη ἀποκλείηται λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ὑποθέσεως, τὸ ὄργανον τοῦ Ο.Η.Ε. δὲν θὰ ἔχῃ ποσῶς τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως προβῇ εἰς συζητήσιν τινὰ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, τὸ δὲ προκατακτικὸν ζήτημα τῆς ἐπὶ ταύτης ἀρμοδιότητος αὐτοῦ δέον νὰ ἐξετασθῇ πρὸ καὶ ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Εἰς τὰς ἐνώπιον τῶν Η.Ε. συζητήσεις ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις, ὅτι ἡ ἐγγραφή εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν δὲν προδικάζει τὸ ζήτημα τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ ὀργάνου καὶ συνεπῶς δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῆς φύσεως τῆς διαφορᾶς. Τοῦτο ἐτονίσθη ἐν τῇ Γεν. Συνελεύσει κατὰ τὰς συζητήσεις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς Ἰνδίας κατὰ τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως περὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυλετικῶν διακρίσεων⁸⁸, ὡς καὶ ἐν τῷ Συμβουλίῳ Ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς Οὐκρανίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν ἐπεισοδίων τῶν ἐλληνικῶν συνόρων⁸⁹.

Αἱ κυβερνήσεις Κρατῶν τοῦ Σοβιετικοῦ συνασπισμοῦ ἐπεδίωξαν πολ-
λάκις νὰ ἀποφύγουν πᾶσαν συζήτησιν κατ' ἐπὶκλήσιν τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7 καὶ
νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ αὐτὴν τὴν συζή-
τησιν περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ ὀργάνου ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως. Ἀποτέλεσμα
ὁμοῦς ὑπῆρξεν, ὅτι καὶ ἐγγραφή εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἐγένετο καὶ συζή-
τησις ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ ὀργάνου διεξήχθη καὶ ἀποφάσεις ἔτι ἐλήφθη-

ὑποδείξεις πρὸς ἀποδοχὴν τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐρμηνείας, αἵτινες δύνανται νὰ ἀσκήσωσι
μεγάλην ἐπίδρασιν, ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσιν, ὅπως μίαν ἐννοίαν διατάξεως τινὸς κατὰστήσωσι
δίκαιον εἰς συγκεκριμένην τινὰ περίπτωσιν.

87. Ἡ « συζήτησις » ἐνώπιον τῆς Γεν. Συνελεύσεως (ἄρθρ. 10 τοῦ Χάρτου) ἀποτελεῖ
τι τὸ διάφορον τῆς διατυπώσεως « συστάσεων », καθ' ὅσον στερεῖται νομικῆς σημασίας,
κέκτῃται ὅμως πρακτικὴν τοιαύτην, ὡς δεικνύουσα τὰς τάσεις τῆς πλειοψηφίας.

88. Ὡς Πρόεδρος τῆς Γεν. Συνελεύσεως ὁ Dr Ewatt διεσαφήνισεν, ὅτι ἡ ἐγγραφή
τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἀφήνει ἐλευθέραν τὴν εἰδικὴν
Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἀρμοδιότητος : G. A. 3d Sess. part I, Off. Rec., Plenary
Meetings, Sum. Rec. σελ. 225. Ἐπίσης ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβ. Ἀσφαλείας Lange
(Πολωνία) ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἐγγραφή ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τῶν αἰτιάσεων Ἰνδίας καὶ
Αὐστραλίας ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἐν Ἰνδονησίᾳ οὔτε τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Συμβ. Ἀσφα-
λείας οὔτε τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως προδικάζει. S.C., Off., Rec., 2d Year, No. 67, σελ.
1617.

89. Ἡ πλειοψηφία ἠκολούθησε τὴν γνώμην τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Μεξικοῦ, καθ' ἣν
ὀφίσταται ὑποχρέωσις ἐγγραφῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν πάσης ἀνακοινώσεως ἀπευθυ-
νομένης πρὸς τὸν Ο.Η.Ε., συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 35 τοῦ Χάρτου, S.C., Off. Rec., 1st
Year, 2d ser.

σαν, ὡς π.χ. ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν ὑπόθεσιν περὶ τῆς παρεμποδίσεως ὑπὸ τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως τῆς ἀναχωρήσεως ρωσίδων συζύγων ξένων ὑπηκόων ⁹⁰, καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν περὶ σεβασμοῦ ἐκ μέρους τῆς Οὐγγαρίας καὶ Βουλγαρίας τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων (ὑπόθεσις Mindszenty) ⁹¹, εἰς δὲ τὴν ὑπόθεσιν περὶ τοῦ ἐν Τσεχοσλοβακία καθεστῶτος ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας ἀπεφεύχθη διὰ τοῦ Σοβιετικοῦ βέτο ⁹².

Χαρακτηριστικῶς, ὅτε ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἑνωσις ἐπὶ τῆς κατ' αὐτῆς αἰτήσεως περὶ τῆς φυλετικῆς πολιτικῆς της (apartheid) προέτεινε κατὰ τὴν ἐβδόμην σύνοδον τῆς Γεν. Συνελεύσεως, ὅπως πρὸ τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἡ Συνέλευσις ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῆς, ἡ ἄποψις αὕτη ἀπεκρούσθη διὰ μεγάλης πλειοψηφίας. Ἐπίσης, παρὰ τὰς ἀρχικὰς ἀντιρρήσεις τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἡ ὑπόθεσις τῆς Κύπρου ἐνεγράφη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Γεν. Συνελεύσεως ⁹³.

Κατὰ ταῦτα ἔνστασις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7, προβαλλομένη πρὸ τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τοῦ διεθνoῦς ὀργάνου, δὲν δύναται νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐγγραφὴν ταύτην, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ μετὰ σχετικὴν συζήτησιν.

Ἐπανελημμένως ὑπεστηρίχθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ διεθνoῦς ὀργάνου πρὶν ἢ τοῦτο κηρύξῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον. Ἀκριβῶς δὲ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐρεύνης τοῦ ζητήματος τῆς ἀρμοδιότητος, ἡ ὑπόθεσις ἐνίστε ἐξητάσθη ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρμοδιότητος ἀναποφεύκτως ὀδηγεῖ πολλάκις εἰς ἔρευναν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς φύσεως τῆς διαφορᾶς ⁹⁴. Πάντως ἐν τῇ πράξει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 παρ. 7 δὲν ἡμπόδισε τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τόσοις τῆς Γεν. Συνελεύσεως, ὅσον καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, οὐδ' ἐθεωρήθη ἄλλωστε ὅτι ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν κατὰ τὴν ἐννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης.

Ἦδη ἀπὸ τῆς πρώτης ὑποθέσεως, καθ' ἣν διὰ μακρῶν συνεζητήθη ἡ ἐννοια τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 παρ. 7 ἐπεμβάσεως, ἥτις ἀφερώρα εἰς τὸ κυβερνητικὸν ἐν Ἰσπανίᾳ καθεστῶς, ἐξηνέχθησαν διάφοροι γνῶμαι ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ ὅρου « ἐπέμβασις » ⁹⁵. Κατὰ κανόνα ἐγένετο δεκτόν, ὅτι αἱ συ-

90. Τὰ μέτρα τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως ἐθεωρήθησαν ὡς ἀντικείμενα εἰς τὸν Χάρτην καὶ τὴν διπλωματικὴν πρακτικὴν καὶ συνεστήθη ὅπως ἀποσυρθῶσιν, G.A., 3d Sess. part II, Off. Rec., Resolution 285/III, σελ. 34.

91. G.A., 3d Sess. part II, Off. Rec. Resolution 272/III, σελ. 17.

92. S.C. Off. Rec., 3d Year, No. 73, σελ. 29.

93. A. Tsoutsos, *La question internationale de Chypre*, Extrait de la Revue Générale de Dr. Intern. Public, 1955, σελ. 20-21.

94. Πρβλ. G. SCHELLE, εἰς Recueil des Cours de l'Académie de La Haye, 1933, σελ. 417-418.

95. L. PRUSS, Art. 2 par. 7 of the Charter, Recueil des cours de l'Académie de La Haye, 1949, I, σελ. 72 ἐπ.

στάσεις, εἰς ἃς καὶ μόνον δύναται νὰ προβῇ ἡ Γεν. Συνέλευσις, εἶναι δυνατόν, ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, νὰ συνιστῶσι τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπεμβάσεως. Πᾶσα ὁμῶς σύστασις, καὶ δὴ ἀφορῶσα εἰς φιλικὸν διακανονισμόν τῆς διαφορᾶς, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἀποτελεῖ ἐπέμβασιν ⁹⁶. Πάντως δὲν ἐπεκράτησεν ἡ στενὴ ἔννοια τοῦ ὅρου, ἡ περιορίζουσα τὴν ὑπαρξίν ἐπεμβάσεως εἰς περιπτώσεις βιαίας ἐπιβολῆς, ἀλλ' ἐπεβεβαιώθη τὸ συμπέρασμα, τὸ συναχθὲν ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ Χάρτου, καθ' ὃ ὁ ὅρος ἐπέμβασις ἐλήφθη ὑπὸ εὐρεῖαν ἔννοιαν ⁹⁷. Ἐξ ἄλλου τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον ἐπὶ τῆς Ἀγγλο-ιρανικῆς διαφορᾶς ἐκ τῆς ὑποθέσεως τῶν πετρελαίων ἔκρινεν, ὅτι ἡ λήψις προσωρινῶν μέτρων ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 41 τοῦ καταστατικοῦ τούτου δύναται νὰ χωρήσῃ, πρὶν ἢ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς ὑπάρξεως ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος, ὑπερ θὰ ἐξετάσῃ τὸ Δικαστήριον κατὰ τὴν κρίσιν τῆς κυρίας αἰτήσεως ⁹⁸. Ἐπίσης ἡ διενέργεια ἐρεῦνης δι' ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐπὶ θεμάτων ἐσωτερικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους ἐθεωρήθη ὡς μὴ ἀποτελοῦσα ἐπέμβασιν. Οὕτω τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας συνέστησε τὴν 19 Δεκεμβρίου 1946 τῇ αἰτήσῃ τῆς Ἑλλάδος ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς ὑποθέσεως, μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ πορίσματος τῆς ὁποίας ἐπροτάθη ὑπὸ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἡ ἐγκατάστασις ἐπὶ δύο ἔτη ἐπιτροπῆς ἐρεῦνης καὶ μεσολαβήσεως μετὰ παρατηρητῶν εἰς τὰ σύνορα ⁹⁹. Ἡ πρότασις αὕτη ὑπερψηφίσθη, δὲν ἐγένετο ὁμῶς δεκτὴ κατόπιν προβολῆς βέτο τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. ¹⁰⁰. Πρὸς καθορισμὸν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος ἀπεκρούσθη κατὰ κανόνα προσφυγὴ εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον πρὸς λήψιν συμβουλευτικῆς γνώμης, ἣν προβλέπει τὸ ἄρ. 96 τοῦ Χάρτου. Ὅσάκις προετάθη τοιαύτη προσφυγὴ, ἀπεκρούσθη κυρίως μὲ τὴν ἄποψιν, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι μᾶλλον πολιτικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀπρόσφορον πρὸς δικαστικὴν κρίσιν ¹⁰¹. Πράγματι ἡ ἀόριστος καὶ ἐλαστικὴ διατύπωσις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρ. 2 παρ. 7 προ-

96. Κατὰ τὸ Ἰνστιτούτον τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου συστάσεις γενικοῦ χαρακτῆρος, προπαρασκευὴ διεθνῶν συμβάσεων καὶ διευκλύνσεις ἀναζητήσεως φιλικῆς συμφωνίας δὲν ἀποτελοῦσιν ἀνεπίτρεπτον ἐπέμβασιν, *Annuaire* 1954, II, σελ. 293, ἄρθρ. 5 καὶ 6.

97. GOODRICH and HAMBRO, *Charter of the U.N.*, 1949, σελ. 120.

98. Ἀπόφασις 5 Ἰουλίου 1951. *Cours Int. de Justice*, *Recueil des arrêts*, 1951, σελ. 89 ἐπ.

99. *S.C. Off. Rec.*, 2nd Year, σελ. 1120 ἐπ.

100. Αὐτόθι, σελ. 1605 ἐπ. Πάντως ἡ μεγίστη πλειοψηφία τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας ἐθεώρησεν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐθνικῆς ἀρμοδιότητος δὲν δύναται νὰ παρακωλύσῃ ἐρευναν κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 τοῦ Χάρτου. Ἐπίσης τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας ἀπεφάσισε τὴν 3 Ἰουνίου 1948 τὴν διεξαγωγὴν ἐρεῦνης ἐν Ἰνδίας ἐπὶ τῆς κατηγορίας διὰ γενοκτονίαν εἰς βάρος τῶν Μουσουλμάνων.

101. H. BRIGGS, *The United Nations and political decision of legal questions*, *Proceedings of the American Society of International law*, 1948, σελ. 42-43. Ἴδε λ.χ. συζητήσεις ἐνώπιον τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ Ἰνδίας καὶ Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως, *G.A.*, 1st Sess., part II, *Off. Rec. Plenary Meetings* σελ. 1009 ἐπ., καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς Ἰνδονησιακῆς ὑποθέσεως *S.C. Off. Rec.*, 2d Year, No 84 σελ. 2224.

καλεῖ τὴν στάθμισιν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν παραγόντων, ἥτις εὐχερέστερον ἐπιτελεῖται ὑπὸ ὀργάνου πολιτικοῦ, ἀποβλέποντος κυρίως εἰς τὸν ἀπὸ ἀπόψεως διεθνοῦς ἐνδιαφέροντος χαρακτῆρα τῆς ὑποθέσεως ¹⁰².

Διὰ τῆς προτιμήσεως ὅμως πολιτικῶν λύσεων παρορᾶται ἡ ἀντικειμενικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῆς ἀρμοδιότητος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων καὶ τῶν νομικῶν δεδομένων. Ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζεται ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιφυλασσομένης εἰς τὰ Κράτη ἀρμοδιότητος ἀποτελεῖ κανόνα νομικόν ¹⁰³, ἡ ἐξασφάλισις τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανόνος τούτου συνδέεται πρὸς τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀρχῆς τῆς νομιμότητος ἐν τῷ Διεθνεῖ Δικαίῳ. Εἰς τὴν κρίσιν τοῦ πολιτικοῦ ὀργάνου ἡ ἐπίδρασις τῆς ἠθικῆς συγχέεται μετὰ τῶν συμφερόντων καὶ τῶν παθῶν, ὑπὸ τὰς συνθήκας δὲ ταύτας ἡ λειτουργία τῶν διεθνῶν ὀργάνων δύναται νὰ ὁδηγήσῃ εἰς λύσεις αὐθαιρέτους, ἀντικειμένους εἰς τὰ κείμενα, ἅτινα ἔχουσι συνομολογηθῇ. Ἡ πολιτικὴ εὕρισκε οὕτω τὸ πεδίον ἐλεύθερον διὰ τοὺς ἀσταθεῖς ἐλιγμούς της καὶ ἡ διεθνὴς ὀργάνωσις στερεῖται τῆς βεβαιότητος καὶ τῆς σταθερότητος, ἥτις ἀναμένεται παρ' αὐτῆς ¹⁰⁴.

3. Ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρ. 2 παρ. 7 ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα δράσεως τῶν Ἡ.Ε.—Ἡ διατύπωσις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρ. 2 παρ. 7 τοῦ Χάρτου διὰ τῆς προσθήκης τῆς λέξεως « οὐσιωδῶς » (essentially) προεκάλεσε πολλὰς συζητήσεις, ὡς πρὸς τὸ ἂν οὕτω διηυρύνθῃ ἢ οὐ ἡ ἔκτασις τοῦ πεδίου τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν Κρατῶν. Ἀνεξαρτήτως τῆς περὶ τῆς διατυπώσεως ταύτης ἀμφιβολίας, ἐφ' ἐκάστης παρουσιασθείσης περιπτώσεως ἐτέθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ συγκεκριμένη ὑπόθεσις, καίτοι θίγουσα θέματα κατὰ παράδοσιν θεωρούμενα ὡς τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος, ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς διεθνῇ ἀπήχησιν τόσον σοβαροῦ χαρακτῆρος, ὥστε νὰ δικαιολογῇται ὅπως θεωρηθῇ αὕτη ὅτι δὲν κεῖται πλέον ἐντὸς τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ἐνὸς Κράτους ¹⁰⁵. Οὕτω καὶ αὐτὸ τὸ ἐσωτερικὸν καθεστῶς χώρας τινός, ἐὰν ἀποδεικνύηται ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, τῆς λειτουργίας του, τῆς πολιτικῆς του ταρασσὲν τὴν διεθνῇ εἰρήνην καὶ συνιστᾷ ἀπειλὴν διὰ τοὺς γείτονάς του, δὲν ἀποτελεῖ πλέον θέμα « οὐσιωδῶς » ἐσωτερικοῦ ἐνδιαφέροντος ¹⁰⁶.

102. YVEN-LI-LIANG, *The question of domestic jurisdiction in the anglo-iranian oil dispute before the Security Council*, American Journal of International Law, 1952, σελ. 282.

103. Ὁμόφωνον ἀναγνώρισιν τούτου ἴδε εἰς Annuaire de l'Institut de Droit International, 1950, τ. I, σελ. 14 ἐπ.

104. A. TSOUTSOS, *Le principe de la légalité dans l'ordre juridique international*, Revue Hellénique de Droit International, 1954, No I.

105. L. PREUSS, *Recueil des Cours*, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 82—H. WEHBERG, *Der nationale Zuständigkeitsbereich der Staaten nach der Satzung der Vereinten Nationen*, Archiv des Völkerrechts, 2 Band 1950 σελ. 284.

106. Ἴδε ἀγόρευσιν Ewatt ἐπὶ τῆς ἰσπανικῆς ὑποθέσεως S.C., 17 Ἰουνίου 1946,

Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἂν ὑφίσταται ἀρμοδιότης οὐσιωδῶς ἀνήκουσα εἰς τὸ Κράτος, ἐξαρτᾶται οὐ μόνον ἐκ τοῦ ρόλου, τὸν ὁποῖον ἡ διεθνὴς ἔννομος τάξις παίζει ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει· ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται καταστάσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τὴν ὁποίαν ἡ κατάστασις αὕτη δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ τῆς διεθνοῦς ἐννόμου τάξεως. Ἡ ἀπόκρουσις τῆς ἐνστάσεως περὶ ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος εὔρεν ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα εἰς τὴν ἀποψιν ὅτι, καὶ ἂν ἔτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσις ἀφεώρῃ εἰς θέμα ἀρχικῶς ἐμπύπτον εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος, κατέστη ἐν τούτοις, λόγῳ τῆς διεθνοῦς ἀπηχίσεως τῆς διαφορᾶς καὶ τῆς σχέσεώς της πρὸς τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης, ζήτημα διεθνοῦς ἐνδιαφέροντος. Οὕτω παραλύει ὁ ἐκ τοῦ ἄρ. 2 παρ. 7 περιορισμὸς τῆς δικαιοδοσίας τῶν Ἑν. Ἐθνῶν.

Διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρ. 2 παρ. 7 παρεχομένης δυνατότητος ἐφαρμογῆς τῶν ἐξαναγκαστικῶν μέτρων τοῦ κεφαλαίου VII τοῦ Χάρτου, ὡς αἰετὶς διαπιστωθῇ ὑπαρξίς ἀμέσου ἀπειλῆς ἢ διαταραχὴ τῆς διεθνοῦς εἰρήνης, εἶναι δυνατόν νὰ ἀναληφθῇ ἐνέργεια ἐν σχέσει πρὸς κατάστασιν ἢ διαφορὰν πηγάζουσαν ἐκ θεμάτων ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος. Ἐν τούτοις εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ κατάστασις θεωρεῖται ἐν τῷ συνόλῳ της ὡς διεθνοῦς ἐνδιαφέροντος, οὕτω δὲ τὰ λαμβανόμενα μέτρα σκοποῦν ὄχι μόνον τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ τὴν κατ' οὐσίαν διευθέτησιν τῆς διαφορᾶς¹⁰⁷. Καὶ αὕτη ἡ κατάστασις, ἡ ἀποτελοῦσα ἐνδεχομένην ἀπειλὴν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς διεθνοῦς εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας, ἐθεωρήθη ὡς ἐξερχομένη τῶν ὁρίων τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος¹⁰⁸. Οὕτως ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς καταστάσεως ὡς διεθνοῦς ἐνδιαφέροντος λόγῳ ἀπειλῆς τῆς εἰρήνης καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἐφαρμογὴν οὐ μόνον τοῦ κεφ. VII τοῦ Χάρτου, ἀλλὰ καὶ τοῦ κεφ. VI πρὸς διευθέτησιν κατ' οὐσίαν τῆς διαφορᾶς.

Ἀναγνωρίζεται γενικῶς, ὅτι διὰ τῆς συναινέσεως τοῦ Κράτους δύναται νὰ ἐπεκτείνηται ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Ο.Η.Ε.¹⁰⁹. Συνεπῶς ὑφισταμένης διεθνοῦς συμβάσεως ἐπὶ θεματός τινος καὶ δημιουργουμένης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ὑπογραψάντων ταύτην μερῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν

No. 38, σελ. 787. Καίτοι ἡ Ἰσπανία δὲν ἦτο μέλος τῶν Η.Ε. δὲν ἐγεννήθη ζήτημα περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρ. 2 παρ. 7, ἥτις ἀφορᾷ εἰς πᾶν Κράτος. Ἐπίσης ἐπὶ τῆς Ἰνδονησιακῆς ὑποθέσεως ἴδε R. EMERSON, *Reflections on the Indonesian Case*, World Politics, 1948, σελ. 59-81.

107. Ἰδε λ.χ. ἀγόρευσιν τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Φιλιππίνων Romulo ἐπὶ τῆς Ἰνδονησιακῆς ὑποθέσεως S.C., Off Rec., 2d year, No. 77, σελ. 2020.—CH. WOLF, *The Indonesian Story*, American Institut of Pacific Relations, New York, 1948.—N. TESLENKO, *Le domaine réservé dans la jurisprudence du Conseil de Sécurité*, thèse dactylographiée, Paris, 1950, σ. 145.

108. CH. FINCHAM, *Domestic jurisdiction*, Leiden, 1948 σελ. 114.—H. WEHBERG, *ἐνθ' ἂν.*, Archiv des Völkerrechts, 1950 σ. 295 ἐπ.

109. Annuaire de l'Institut de Dr. Intern., 1954, II, σ. 292, ἄρθρον 3 τῆς σχετικῆς αποφάσεως.

τῆς συμβάσεως, προκύπτει κατάστασις μὴ ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐνὸς τῶν μερῶν. Τὸ ζήτημα ὅμως ἂν αἰ ἐνέργειαι τοῦ Κράτους ἀποτελοῦσιν ἢ οὐ παράβασιν διεθνoῦς ὑποχρεώσεως, ἣν ἔχει συνομολογήσει τοῦτο, δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν ἐνστάσιν τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητος ¹¹⁰. Τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον εἰς τὴν κατ' αἵτησιν τῆς 4^{ης} Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ο.Η.Ε. γνωμοδότησιν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν συνθηκῶν εἰρήνης μετὰ τῆς Βουλγαρίας, Οὐγγαρίας καὶ Ρουμανίας, κατηγορουμένων ὅτι παρεβίαζον ὑποχρεώσεις των σχετικὰς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰς θεμελιώδεις ἐλευθερίας, ἐδέχθη ὅτι ἡ ἐρμηνεία τῶν ὅρων συνθήκης πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένης διαδικασίας διακανονισμοῦ τῶν διαφορῶν δὲν ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἀνήκον οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα ἐνὸς Κράτους ¹¹¹.

Ἀναλόγως τῶν παρουσιασθεισῶν περιπτώσεων, διάφορα θέματα συζητήθησαν ὡς ἀνήκοντα ἢ μὴ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα, χωρὶς βεβαίως ὁ κατάλογος αὐτῶν νὰ ἐξαντληθῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ δύναται πολλάκις νὰ ἐξαχθῇ ἀσφαλὲς συμπέρασμα. Οὕτω τὸ ἐσωτερικὸν καθεστῶς ἐκάστου Κράτους δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐθεωρήθη κατ' ἀρχὴν ὡς ἀναγόμενον εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα ¹¹². Ἐν περιπτώσει ἐσωτερικῶν ταραχῶν ἢ λήψις μέτρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν βίαν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως, ἀνάγεται εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις ¹¹³.

Ἀπ' ἐναντίας τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων μεταξὺ προστατευουσῶν Δυνάμεων καὶ μὴ αὐτονόμων ἐδαφῶν, καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῶν Δυνάμεων τούτων πρὸς τὰ ὑπὸ τὴν διοίκησιν των ἐδάφη προσεῖλκυσε ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἑν. Ἐθνῶν, παρὰ τὴν προβολὴν τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσωτερικῆς ἀρμοδιότητος ὑπὸ τῶν ἀποικιακῶν Δυνάμεων ¹¹⁴. Ἐντονώτερον ἡ ἀρμοδιότης τῶν Ἑ. Ἐ. διὰ τὴν χειραφέτησιν τῶν μὴ αὐτοκυβερνωμένων ἐδαφῶν ἐξεδηλώθη διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς 7ης Γεν. Συνελεύσεως τῆς 16 Δεκεμβρίου 1952 « περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν » ¹¹⁵.

110. Πρβλ. Cour Int. de Justice, Mémoires, Affaire de l'Anglo-Iranian Oil Co., Observations and Submissions of U.K. σ. 358.

111. Cour Intern. de Justice, Avis consultatif, Interprétation des traités de paix, Recueil 1950, σελ. 70.

112. Πολλάκις ἐτονίσθη τοῦτο κατὰ τὰς συζητήσεις ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς Ἰσπανικῆς ὑποθέσεως καὶ τῶν διαφορῶν φάσεων τῆς Ἑλληνικῆς ὑποθέσεως.

113. S.C. Off. Rec., 1st year, 1st Series, No 1, σελ. 194, 196, 206, 246 κ.τ.λ.

114. Α.χ. ἀπόφασις 328 τῆς 4ης Γεν. Συνελεύσεως, ὡς πρὸς τὴν παροχὴν ἐκπαιδεύσεως εἰς μὴ αὐτόνομα ἐδάφη.

115. Ἴδε συζήτησιν ἐπὶ τῆς κυπριακῆς ὑποθέσεως. Α. Tsoutsos, *La question internationale de Chypre*, 1955, σελ. 23. Ἐπίσης ἀπόφασιν 742 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953 τῆς 8ης Γεν. Συνελεύσεως. Περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος ἴδε : Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΡΑΤΗ, *Ἡ διεθνὴς προστασία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν*, ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Σπουδαί, 1955, ἰδίως σελ. 18 ἐπ.

Ἐν τούτοις ἐπὶ ὑποθέσεων σχετικῶν πρὸς τὴν προστασίαν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων παρατηρήθη ἀμφιταλάντευσις, ἂν ἡ ἀρμοδιότης τῶν Ἡν. Ἐθνῶν θὰ στηριχθῇ εἰς τὴν διεθνῇ ἀπὸ τῶν ὑποθέσεων τούτων, ἢ εἰς τὴν δέσμευσιν τῶν Κρατῶν ἐκ τῶν κανόνων τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου. Κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως περὶ παραβιάσεως ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, Οὐγγαρίας καὶ Ρουμανίας τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν, ἐτονίσθησαν παραβάσεις ἐκ μέρους τῶν ὡς εἴρηται Κρατῶν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ νόμου, τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου, τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἡ χρησιμοποίησις τῆς δικαιοσύνης πρὸς πολιτικὴν καταπίεσιν κλπ. Ἡ 5^η Γεν. Συνέλευσις ἀπεφάνθη, δεχομένη ἐμμέσως τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῆς καὶ ἀναφέρουσα ὅτι εἰς ἐκ τῶν σκοπῶν τῶν Ἡν. Ἐθνῶν εἶναι ἡ πραγματοποίησις τῆς διεθνoῦς συνεργασίας διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐνθαρρύνσεως τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ¹¹⁶. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Χάρτης δὲν ἔθεσεν ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα εἰμὴ κατευθυντηρίους γραμμάς, φαίνεται ὁμῶς ἐπικρατοῦσα ἡ ἀντίληψις ὅτι ὁ κατ' ἀρχὴν σεβασμὸς τῶν κατὰ κοινὴν συνείδησιν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἀποτελεῖ βασικὴν ἀρχὴν τῆς ὁργανώσεως τῆς διεθνoῦς κοινωνίας ¹¹⁷.

Ἐν γένει ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 2 παρ. 7 δὲν ἀνέστειλεν ἐν ἡ ᾗ πράξει τὴν δρᾶσιν τοῦ Ο.Η.Ε., ἔδωσεν ὅμως ἐνίοτε λαβὴν καὶ δικαιολογίαν εἰς τὴν στάσιν Κρατῶν τινῶν φέρουσαν πρόσκομμα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐξουσιῶν τῆς διεθνoῦς ὁργανώσεως. Ἡ διεύρυνσις τῆς ἀρμοδιότητος τῶν διεθνῶν ὁργάνων, ἥτις παρατηρεῖται, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐξελίξεως τῆς διεθνoῦς ἐννόμου τάξεως καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀναπτύξεως τῆς νομικῆς τεχνικῆς. Διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῆς τελευταίας ταύτης θέλει ἐπιτευχθῇ ἡ ἐν τῇ διεθνεῖ κοινωνίᾳ ἐκάστοτε ἐπικράτησις τοῦ δικαίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δέον αὕτη νὰ βασίζεται.

116. Ἀπόφασις 385 τῆς 5ης Γεν. Συνελεύσεως. Παρομοία διατύπωσις ἐν τῇ ἀποφάσει 616 τῆς 7ης Γεν. Συνελεύσεως ἐπὶ τῆς φυλετικῆς διαφορᾶς ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀφρικῇ.

117. Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ, *Ἡ Οἰκουμένη Διακήρυξις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων*, Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Παντείου Σχολῆς, 1952-53, σελ. 416 ἐπ.—B. SMYRNIADIS, *Les droits de l'homme et leur protection internationale*, Revue Hellénique de Droit International, 1952, σελ. 63 ἐπ.